

DJURSKYDDET

MEDLEMSTIDNING FÖR DJURSKYDDET SVERIGE • NUMMER 3/2012 • ÅRGÅNG 122

9
**TIPS FÖR
EN MER LEVANDE
FÖRENING**

LEKFULL FÅRFORSKNING

Forskning om djurs
positiva känslor **SID 20**

+

VÄGEN TILLBAKA

Djurhemmet återuppbyggt
efter branden **SID 22**

STOR MAKT HOS JÄGARNA

Trots år av kritik tränas hundar på instängda grävlingar
och duvor används som bete i fällor. **SID 8**

En djurens ängel

Möt italienska Silvia Meriggi från
Animals Angels. **SIDAN 18**

Djurkrysset

Tävla och vinn Djurskyddets
munkjacka! **SIDAN 26**

Gästen Sofia Rågenklint

Hyllar alla som kämpar för
djuren. **SIDAN 33**

Aptus®

RECONVALESCENT

Kompletteringsfoder vid konvalescens

- Koncentrerad näring med högt energiinnehåll.
- Anpassat till hundens och kattens olika behov vid konvalescens.
- Smaklig pasta med hög smältbarhet.

Vi hjälper djuren

■ **Djurskyddet Sverige** är med sina nästan 12 500 medlemmar och 61 anslutna lokalföreningar en av Sveriges största djurskyddsorganisationer. Vi har arbetat i över 100 år för att hjälpa djuren.

■ **Vi arbetar för** att alla djur ska ha det bra. Vi vill att alla djur ska ges möjlighet att utföra sina naturliga beteenden och att djurens livskvalitet ska förbättras. Vi vill att alla människor har ett etiskt och empatiskt förhållningssätt vilket innebär att vi tar ansvar för alla djur och bemöter dem med respekt.

■ **Vi opinionsbildar och** påverkar politiker för att förbättra djurskyddslagstiftningen. Vi finns representerade i olika arbetsgrupper och kommittéer samt är en remissinstans åt departement och myndigheter.

■ **Våra lokala föreningar** arbetar bland annat med att ta hand om djur som har blivit hemlösa och vanvårdade.

■ **Internationellt arbetar vi** genom Nordiska Djurskyddsrådet, Eurogroup for Animals och World society for the Protection of Animals (WSPA)

■ **Vårt arbete finansieras** av medlemsavgifter, arv och gåvor. Organisationen har 90-konto, verksamheten kontrolleras därmed av Svensk Insamlingskontroll. Läs mer på www.djurskyddet.se.

FÖRBUNDSSTYRELSEN

Ordförande Sven Stenson
Ledamöter Annelie Daging, Anton Dahlén, Johan Beck-Friis, Katarina Lingehag-Ekholm, Linda Maria Vonstad, Mats Lindahl, Sven-Erik Alhem, Terese Askerstedt
Ersättare Björn Dahlén, Gabriella Zsido, Owe Sandström

PLUSGIRO: 90 01 06-6

BANKGIRO: 900-1066

KANSLI

Generalsekreterare Åsa Hagelstedt
Medlemsservice Bella Öberg & Åsa Hedberg
Informatör & insamlingsansvarig Sara Frick
Tidningsredaktör Elsa Frizell
Mini-REDE Sarah Vikslund
REDE Helena Risinger & Miranda Hedbring
Ekonomi Salman Abuktar, Ekonomiporten

TIDNINGEN DJURSKYDDET

ANSVARIG UTGIVARE

Elsa Frizell

REDAKTÖR

Elsa Frizell

GRAFISK FORM

Mathias Lövrström

LAYOUT

Sara Frick

OMSLAGSFOTO

Istockphoto

ANNONSANSVARIG

Selma Kaljanac
selma.kaljanac@ardeo.se

TRYCK

Sörmlands Grafiska

MATERIAL

Redaktionen ansvarar inte för insänt, icke-beställt material

MANUSSTOPP FÖR NÄSTA NUMMER
 29 oktober

KONTAKTUPPGIFTER

Djurskyddet Sverige
 Virkesvägen 10
 120 30 Stockholm

Tel: 08-673 35 11
info@djurskyddet.se
redaktionen@djurskyddet.se

WEBB

tidningen.djurskyddet.se

INNEHÅLL / 3.2012

TEMA DJURSKYDD I JAKTEN

Foto: Elsa Frizell

8 Vi lyfter djurskyddsproblem inom jakten och tittar närmare på Jägareförbundets uppdrag från staten.

Foto: Elsa Frizell

16 Kottens revansch. Ideella krafter på Gotland räddade den bensindränkta igelkotten.

Foto: Elsa Frizell

20 Lekfull färfforskning. Forskare undersöker djurs positiva känslor och förväntan inför lek.

Foto: Elsa Frizell

22 Vägen tillbaka. Djurskyddets Skaraborgs djurhem återuppbyggt efter den tragiska branden.

Läs fler nyheter på
 vår webbtidning:
tidningen.djurskyddet.se

Elsa Frizell
Redaktör
elsa.frizell@djurskyddet.se

LEDARE

Jägare får makt att formulera problemen

■ **När jag besökte** Östermalma för att få se hur grythundar tränas på grävling trodde jag att Svenska Jägarförbundets representant företrädde jägaråsikter. Men jag fick senare veta att timmarna noterades på det allmänna uppdraget. Jägarförbundet har ju statens uppdrag att ge allmänhet och media objektiv information om jakt och viltvård. Ett uppdrag man får 35 miljoner om året för. Problemet är att det inte var objektiv information jag fick. Jag säger inte att den var felaktig, bara att den endast visade en sida av saken.

Att en organisation som driver egna intressefrågor har detta uppdrag tycker jag är märkligt. Den som ger information får stor makt. Makt över definitioner, makt över begrepp och makt över problemformuleringar. Just detta upplever jag händer i en del jaktfrågor. Jägarförbundet verkar till exempel ha patent på vad som är definitionen på den bästa viltvården. Men ska det vårdas för att få så mycket jaktbart vilt som möjligt eller ska det vara viltvård för alla djurslag? Att ha makten över informationen bidrar också till att det aldrig blir förbättringar för till exempel grävlingarna som grythundar tränas på eller för lockfågeln som används som bete i fällor för duvhök. När det allmänna uppdraget tillkom 1938 var det säkert en bra lösning eftersom det då inte fanns någon myndighet som kunde ta sig an uppgiften. Naturskyddsföreningen hade på den tiden också ett statligt uppdrag, att sköta delar av naturvården. Det har de inte längre. För tiderna förändras. Idag finns myndigheter som lika gärna kan stå för informationsspridningen. Nu ska jaktlagen utredas. Den ska bli mer modern. Det bestämde regeringen i somras. Återstår att se om frågan om det allmänna uppdraget kommer att lyftas. ✕

TYCK TILL!

Mejla dina idéer och åsikter till redaktionen@djurskyddet.se. Kommentera våra artiklar på tidningen.djurskyddet.se. Följ oss på www.facebook.com/djurskyddet.

Arbeta för - inte emot - naturvårdsbränning!

I somras publicerade Djurskyddet Sverige ett pressmeddelande med rubriken "Skogsbränning dödar och skadar djurungar". I pressmeddelandet ställer sig föreningen positiv till naturvårdsbränning men protesterar samtidigt kraftigt mot naturvårdsbränningar som utförs tidigt på sommaren då djurungar kan komma till skada. Denna önskan om att utföra naturvårdsbränningar senare på sommaren delar även jag. Tyvärr talar dock väderstatistiken emot det. Tvärtom vad många tror så finns det i snitt inte många dagar på ett år då det överhuvudtaget är möjligt att få en eld att sprida sig i skogsmark. Ska vi dessutom få en brand som inte bara ger lite svart på ytan utan som faktiskt ger den önskade nyttan för den biologiska mångfalden så är vi nere i ett fåtal dagar på en sommar och de flesta av dem infaller oturligt nog i början av sommaren.

Vi som arbetar med att utföra naturvårdsbränningar försöker verkligen ta de tillfällen som ges för att genomföra naturvårdsbränningar. Trots det är vi inte i närheten av att lyckas genomföra så många naturvårdsbränningar som vore önskvärt. Skulle vi enbart begränsa oss till att genomföra bränningar under sensommaren skulle mycket få bränningar bli genomförda. Det vore oerhört olyckligt för alla de arter som är beroende av brand. Har jag fel i detta resonemang så blir jag, och säkerligen alla andra som arbetar med naturvårdsbränningar, gärna överbevissade!

En kontrollerad naturvårdsbränning är inte så dramatisk som många verkar föreställa sig. Som regel bränner vi relativt små områden. Av säkerhetsskäl låter vi elden backa mot vinden. Elden sprider sig då så långsamt att vi går framför eldfronten och tänder på alltefterst. Jag har aldrig på de bränningar jag varit med om sett att större djur såsom rådjurskid

kommit till skada. Mer problematiskt är det i så fall för markhäckande fåglar. Utan att för-ringa problemet tycker jag dock att även det ska sättas i perspektiv: Hur många fågelungar och rådjurskid dör när vi skördar jordbruksmark? Hur många miljoner fågelungar svälter ihjäl varje år på grund av våra lösspringande katter? Hur många fågelungar hade omkommit i skogsbränder om naturen hade fått råda sig själv utan människans inblandning? Med hopp om att Djurskyddet Sverige i enlighet med sin övertygelse arbetar för att vi i framtiden får fler bränningar genomförda till nytta för de djurarter (och andra arter) som är beroende av detta!

Andreas Gällerspång,
Länsstyrelsen Dalarna

Foto: Istockphoto

Hundar som svimmar är inte underhållning

På Youtube finns filmer med mopsar som sitter och, som det ser ut, somnar. Dom sprids av ovetande djurvänner som tycker att det är väldigt gulligt. Men hundarna somnar inte för att dom är trötta av naturliga skäl. Mopsarna svimmar eftersom nospartiet är så intryckt och trångt att dom inte får tillräckligt med syre. Att aveln på hundar idag verkar baseras på utseende och inte på djurens välmående är extremt upprörande.

Att Kennelklubben fortsätter att premiera sjuka hundar genom priser på utställningar är vansinne och jag har därför gått ur Kennelklubben. Som djurvänner måste vi säga ifrån. Berätta för dina vänner att hundarna lider när du får en film på svimmande mops i mejl eller på facebook från dina vänner. Och som medlem i Djurskyddet Sverige hoppas jag att ni agerar!

Sofia Gustavsson

Så ska djurtransporterna förbättras

■ **Ökad kunskap bland** transportörer och fler kontroller ska förbättra djurtransporterna. Avgifter på transporter och ökade böter är andra medel.

Miljontals djur transporteras varje år i EU. Djur som lider av törst, hunger, utmattnings och svår trängsel. Endast små förbättringar har skett trots att decennier har gått. Det säger Silvia Meriggi från den ideella organisationen Animals Angels som kartlägger och dokumenterar djurtransporterna i Europa.

Hon berättade om sitt arbete under Djurskyddet Sveriges och Djurens Rätt gemensamma seminarium i Almedalen om hur djurtransporterna ska förbättras.

– Det är svårt att hitta djurtransporter som efterföljer alla regler och det är ofta vi ser djur som lider på olika sätt, säger hon.

I Sverige är det bättre men vi är inte bäst i klassen säger Mattias Gårdlund inspektör på länsstyrelsen i Skåne.

– Vi har fått kritik från EU för att vi gör för få kontroller och det med rätta, säger han.

Trots att landets länsstyrelser har fördubblat antalet kontroller är de fortfarande för få och det förekommer missförhållanden på de svenska vägarna säger han. Mer resurser krävs, öronmärkta pengar. Ett stort problem är alla transportörer som kör olagligt i Sverige och som Jordbruksverket inte har koll på.

– Svartåkarna är ett problem, jag skulle gärna få en bild på hur många de är, säger Helena Kättström som arbetar med transporter på Jordbruksverket.

Länsstyrelserna planerar nu en gemensam aktion under en dag i höst då alla Sveriges

gränser ska kontrolleras.

– Vi ska stänga Sverige för en dag och kontrollera alla djurtransporter som passerar så att vi kan kartlägga hur det ser ut, säger han.

Mattias Gårdlund ger Danmark som exempel på hur kontroller kan förbättra djurtransporterna.

– De har infört en specialstyrka hos polisen som kontrollerar djurtransporterna. Polisen har kunskap om vad man ska titta på och ger tuffa sanktioner. Man kan få upp till 70 000 kronor i böter på plats om djuren lidit, säger han.

Och det ger effekt, det ser han bland svenska transportörerna.

– De är rädda för att köra genom Danmark och vill att jag ska besiktiga fordonet åt dem innan de kör in. Money talks, de vill inte få höga böter, säger Mattias Gårdlund.

Bättre kunskap bland de som transporterar djuren är ett annat sätt att förbättra transporter enligt Mattias Gårdlund.

Då handlar det både om hur

djuren lastas på, vilka vägar man tar, förhållandena i fordonet och hur de lastas av. Mattias Gårdlund har arbetat med att utbildning av transportörer och han ser stor skillnad.

– Med en relativt liten insats kan man göra stor skillnad, säger han. ✕

"Vi har fått kritik från EU för att vi gör för få kontroller och det med rätta."

Mattias Gårdlund, inspektör, länsstyrelsen i Skåne

Liten fisk mer aggressiv

Foto: Andreas Svensson

■ **Anfall är bästa** försvar. Det tycks den australiensiska fisken ökenstubben tycka. Precis som hos våra svenska stubbar och smörbultar tar pappan ensam hand om äggen, och han försvarar argt sitt bo mot inkräktare. Forskare på Linnéuniversitetet i Kalmar har nu sett att de små hannarna försvarade sina bon mer aggressivt än större hannar av samma art. I djurriket förväntas konkurrerande hannar att

göra noggranna bedömningar av varandra, för att undvika skador från strider de inte kan vinna. Men forskarna tror att sådana ritualer är ett dåligt alternativ för en liten hanne. Istället bör han attackera så fort som möjligt, innan inkräktaren fått en chans att bedöma honom, och det han försvarar. Den lilla hannens enda hopp är att en snabb attack gör att inkräktaren kan jagas iväg utan strid. ✕

Foto: WSPA

Få övergrepp på djur leder till åtal

■ **Få fall av** sexuella övergrepp mot djur leder till åtal och ännu färre till fällande domar enligt en undersökning Ekot har gjort. Brist på bevis sägs vara orsaken, liksom ett oklart rättsläge. Djurskyddet Sverige anser att det snarast måste bli straffbart med sexuella övergrepp mot djur precis som utredaren föreslår i nya djurskyddslagen.

– Självklart ska också djurpornografi förbjudas, säger Sven Stenson, förbundsordförande i Djurskyddet Sverige.

För att kunna säkra bevis mot förövarna måste samhället ta brott mot djur på mycket större allvar anser Djurskyddet Sverige.

– Vi kräver att särskilda djurpolisier införs i alla län, att särskilda åklagare tilldelas djurskyddsbrotten, säger Sven Stenson. ✕

I EU är det svårt att hitta en enda djurtransport som följer alla regler.

Nytt värdegrunds-material till förskolan

Under september lanserade Djurskyddet Sverige Mini-REDE, ett värdegrundsmaterial för förskolan. Materialet består av tio övningar som alla har som grund att barnen ska träna sin förmåga till inlevelse och empati för såväl djur som människor. I samband med detta lanserades även en helt ny hemsida där övningarna kan laddas ner kostnadsfritt.

REDE står för Respekt, Empati, Djur och Etik och har hittills funnits för barn i årskurs F-5. En studie vid Mälardalens högskola har visat att övningarna har empatiutvecklande effekt på barnen. Då efterfrågan från förskolor varit stor finns nu materialet även för yngre barn.

– Hur vi behandlar djur grundläggs redan när vi är barn. Det är därför så viktigt att börja redan i förskolan. Det finns vetenskapliga belägg som visar att det finns ett samband mellan hur vi behandlar djur och hur vi behandlar andra människor. Våld mot djur utvecklas ofta till våld mot människor. Arbetet med respekt, empati, djur och etik för barn borde ligga i hela samhällets intresse, säger Djurskyddet Sveriges generalsekreterare Åsa Hagelstedt.

Mini-REDE-materialet är finansierat av Allmänna Arvsfonden och nyfikenheten från förskollärare runt om i hela landet är stort.

– Det är ett överraskande stort intresse som möter oss. Interesseanmälningarna strömmade in långt före materialet släpptes så det känns som om ett sådant här material verkligen behövs. Vi är mycket glada att kunna erbjuda det helt kostnadsfritt, säger projektledaren Sarah Vikslund.

I samband med lanseringen av Mini-REDE har hemsidan omarbetats. Den nya hemsidan innehåller förutom nedladdningsbara REDE- och Mini-REDE-övningar ett kunskapsrum för den som är intresserad av att ta del av texter kring empatisk utveckling, djurs inverkan på människan, motivationsarbete och andra relaterade områden. För alla barn finns nu REDE-klubben, som

lanserades tidigare i år, även på hemsidan. Där kan barn mellan ett och tolv år ta del av pyssel och djurskyddstips samt skicka in teckningar och djurbilder. ✕

Åsa Coenraads, Anita Brodén, Sara Karlsson och Jens Holm från riksdagens Miljö- och jordbruksutskott diskuterade förslaget till ny djurskyddslag.

Foto: Elsa Frizell

Politikerna gillar nya djurskyddslagen

En ny lag behövs. Det var riksdagsledamöterna överens om på Djurskyddet Sveriges seminarium i Almedalen.

För ungefär ett år sedan presenterades ett förslag till en ny djurskyddslag. Under sommaren lämnade alla remissinstanser in sina synpunkter på förslaget och nu återstår det för att politikerna att bearbeta både förslaget och remisserna. Åsa Coenraads från Moderaterna, Anita Brodén från Folkpartiet, Sara Karlsson från Socialdemokraterna och Jens Holm från Vänsterpartiet fick under Djurskyddet Sveriges seminarium i Almedalen diskutera vad de tycker om förslaget och alla var överens om att en ny lag behövs.

– Alla lagar behöver ses över eftersom vi hela tiden får nya kunskaper, säger Åsa Coenraads.

– Flera frågor som till exempel vad som menas med naturligt beteende, ansvarsfrågan och kattfrågan behöver klargöras, säger Anita Brodén.

– Det behövs ta ett brett grepp, säger Sara Karlsson.

– Jag tycker självklart att en ny djurskyddslag är bra men anser att det bör läggas mer energi på att kontrollera att den lag vi redan har idag efterlevs, säger Jens Holm.

Lagen diskuterades dels på en övergripande nivå, dels mer specifikt som frågan om märkning av katt. Olika åsikter fanns för förslaget om en målstyrd lag. I en målstyrd lag anges vilka mål som ska uppfyllas men inte hur. Den frågan ska Jordbruksverket få lösa i sitt arbete

med att utforma föreskrifter. Jens Holm såg en risk med detta medan Åsa Coenraads såg fördelar med den flexibilitet lagen då skulle få. En obligatorisk märkning och registrering av katter tyckte Jens Holm, Sara Karlsson och Anita Brodén var ett jättebra förslag.

– Under mina första år i riksdagen trodde jag att man skulle kunna lösa märkningsfrågan på frivillig väg. Men jag inser nu att det inte går och välkomnar detta förslag, säger Anita Brodén.

Åsa Coenraads är däremot skeptisk.

– Jag tycker att det är viktigt att man lyfter frågan om katt i utredningen men jag känner att frågan blir stadsfokuserad, man tänker till exempel inte på alla katter i ladugårdar. Det kommer också bli svårt att göra kontroller för att se om de är märkta eller inte och då blir det plakatpolitik, säger hon.

Frågan om djur ska få finnas på cirkus delade panelen. Åsa Coenraads och Anita Brodén tyckte lagförslaget att förbjuda sjölejon och elefanter var bra men ville inte gå så långt som att förbjuda alla djur.

– Hundar är till exempel ypperligt att ha på cirkus, säger Åsa Coenraads.

Sara Karlsson och Jens Holm är för ett totalförbud av djur.

– Jag har svårt att se hur det är förenligt med ett naturligt beteende för djur att uppträda på cirkus, säger Sara Karlsson.

– Djurcirkus är en rest från en annan tid. I ett civiliserat samhälle har man inte djur på cirkus, säger Jens Holm. ✕

Tuffare tider för Roms hemlösa katter

■ **Finanskrisen som sprider** sig genom södra Europa får påföljder även för djuren. I det kända katthärbärget Torre Argentina i Rom blir det allt svårare att få pengar för att kunna rädda åtminstone en bråkdel av stadens många hemlösa katter.

– Turisterna har minskat i Rom. Och de flesta av våra donationer kommer från turister som har vägarna förbi, berättar Silvia Viviani som förestår katthärbärget som ligger i en gammal ruin i centrala Rom.

Torre Argentina har funnits sedan 1994. Härbärget gör en stor insats i att sterilisera hemlösa katter. Förra året steriliserade man över 3000 han- och honkatter som hittats runt om i Rom. Man tar även hand om hemlösa katter i väntan på adoption. Katterna är inte sällan illa tilltygade med sjukdomar, trafikskador eller skador efter slagsmål. Det kan handla om diabetes, ett förlorat öra eller katter som är helt blinda. Katter som är illa tilltygade adopteras i regel inte bort, utan får bo kvar på katthemmet livet ut. Till dem försöker Silvia hitta faddrar runt om i världen.

– Vi har fått färre nya faddrar än tidigare år och allt färre donationer. Även Roms invånare har blivit mer försiktiga med att öppna plånboken. Det innebär förstås att vi måste tacka nej till många behövande katter, som istället tvingas driva runt på Roms gator, konstaterar Silvia sorgset.

Just nu bor runt 300 katter i härbärget. Den dagliga verksamheten sköts av Silvia tillsammans med volontärer. Även turister som är i Rom tillfälligt är välkomna som volontärer. På dagarna öppnas katthemmet upp och

man kan gå ner i lokalerna och besöka

katterna och titta i shopen. Precis utanför går en av Roms hårdast trafikerade vägar och det är därför viktigt att turister inte maktar katterna utanför ruinen. Det vittnar de många bilderna av trafikdödade katter om.

Läs mer och stöd verksamheten på

www.romancats.com. ✕

"Turisterna har minskat i Rom. Och de flesta av våra donationer kommer från turister som har vägarna förbi."

Silvia Viviani,
föreståndare på
katthärbärg

Text och foto Karin Janson

Endas en bråkdel av alla Roms hemlösa katter får plats på katthemmet.

Onödigt skära i obedövade grisar

Foto: Istockphoto

■ **Det är när** hangrisar blir köns mogna som de får ett hormon som kan ge köttet en lukt och smak som många tycker är obehaglig. Den kallas ornelukt och för att slippa den har många hangrisar i Sverige kastrerats, helt utan bedövning. Detta har de senaste åren väckt opinion eftersom ingreppet innebär mycket lidande för smågrisarna, dels under själva ingreppet, dels efteråt.

Djurskyddet Sverige är en av de som arbetat för en förändring för smågrisarna. Nu ligger ett förslag från regeringen att förbjuda obedövad griskastrering från och med den första januari 2016. Fram till dess ska grisbönder kunna få en ersättning för att de bedövar vid kastrering eller vaccinerar. Det finns dock ett tak på ersättningsnivån på 7500 euro per treårsperiod. För en större grisbonde innebär det att bidraget kommer att vara slut efter åtta månaders grisuppfödning och att resterande 28 månader blir utan bidrag.

– Bedövningsbidraget måste få en rimlig storlek, annars kommer ingen bonde att bedöva eller vaccinera när bidraget är slut. Vi välkomnar lagförslaget från Eskil Erlandsson men anser att det är onödigt att vänta ända till 2016 då alternativ finns idag och riksdagen redan ställt sig bakom ett förbud mot obedövad griskastrering, säger Åsa Hagelstedt.

Djurskyddet Sverige förespråkar vaccineringen som förhindrar att grisarna blir köns mogna.

– Det blir ingen smärta för grisarna och heller ingen risk för infektion vid läkning av något sår. ✕

TEMA DJURSKYDD I JAKTEN

STOR MAKT HOS JÄGARNA

Trots år av kritik tränas hundar på instängda grävlingar och duvor används som bete i fällor.

Omtvistat grytprov på grävling

Grävlingen ligger ihopkrupen i en metallbehållare. **Bara ett galler skiljer den från hunden som har i uppgift att skälla i åtta minuter på den.** Det pågår prov av hundar inför grytjakt.

Grävlingen anländer i en liten plåtlåda. Den får gå in i en rund, cirka en meter bred, metallbehållare. Till behållaren går uppbyggda gångar som efterliknar dem i ett riktigt gryt. Provgrytet sköts av Upplands grythundsklubb och ligger på Svenska Jägareförbundets anläggning Östermalma. Idag ska jag få se hur en träning och prov av grythundar går till.

Erik Blomberg är där med sin Jack Russel Kyria som aldrig varit i ett gryt förut. Hon är mycket ivrig när hon närmar sig grytet. Hon tvekar när hon ska krypa in i gångarna men efter en stund fattar hon grejen och springer fram till grävlingen och börjar skälla. Ett galler skiljer henne från grävlingen. Tomas Larsson är grythundsdomare med över trettio års erfarenhet av grytjakt och grythundar. Han studerar grävlingen genom fyra hål i taket på metallbehållaren. Då och då sticker grävlingen upp sin nos genom hålen men Tomas petar ned den igen.

– För att bedöma hunden tittar jag lika mycket på grävlingens reaktion som på hundens arbete. Om grävlingen till exem-

pel lägger huvudet mot gallret eller sätter bakkdelen till så är det ett tecken på att den är uppretad av hunden och vill attackera, på så vis kan jag bedöma hundens arbetssätt, säger han.

Målet, berättar

Tomas, är att hunden ska stanna en bit ifrån grävlingen och skälla på den under åtta minuter. Totalt ska hunden klara uppgiften på femton minuter för att bli godkänd. Man säger att hunden låser fast grävlingen i grytet till dess jägaren hunnit gräva sig ned och kan skjuta den. Vid grytjakt på räv är det hundens jobb att få räven att fly upp ur grytet.

– Hunden ska ha tillräckligt med mod och självbevarelsedrift. Den ska inte vara för vek men heller inte för skarp och attackera grävlingen för då kan den bli ska-

"Oftast är det fyra till fem hundar som testas under max en timme. Det brukar finnas tillfälle varannan vecka på grythundsklubbarna som sköter provgryten."

Tomas Larsson,
grythundsdomare

dad, berättar Tomas.

Om Kyria är en nybörjare är Anja Svenssons Border Terrier en riktigt rutinerad grythund som redan klarat provet. Hon vet precis hur hon ska göra, rusar in i gångarna och snart blir det ett högljutt skällande borta vid grävlingen.

För att jag ska få se hur en olämplig hund agerar hämtar

Tomas sin gamla trotjänare Putti, nio år.

– Han var bra förut men nu kan jag inte använda honom. Han blir för aggressiv mot grävlingen och skulle råka på en del stryk ifall jag släppte ned honom i ett riktigt gryt.

Nu biter istället Putti frenetiskt på gallret in till grävlingen. Totalt släpps fyra hundar ned i grytet denna kväll. Ganska representativt för hur en provkväll ser ut berättar Tomas.

– Oftast är det fyra till fem hundar som testas under max en timme. Det brukar finnas tillfälle varannan vecka på grythundsklubbar som sköter provgryten. En grävling används ungefär åtta gånger per år så mesta tiden går den i hägnet, säger Tomas.

Hur mår grävlingen?

– Man ser att grävlingen inte blir särskilt upphetsad, inte rädd. Ofta lägger den sig bara ned och gör ingenting, säger Tomas.

Tomas Anderson är grythundsdomare.

Just situationen för grävlingen har varit det som gjort proven så omdiskuterade. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA fick 2001 i uppdrag av regeringen att studera hur grävlingarna upplever proven. Resultatet visade att grävlingarna under försöken fick förändrade halter av stresshormon, förändringar i hjärtfrekvens, kroppstemperatur och beteendeförändringar. SVA:s bedömning var att proven påverkar grävlingen i samma utsträckning som under jakt och att de inte var förenliga med djurskyddslagen. Flera myndigheter och organisationer krävde att proven skulle stoppas men de fortsatte efter några justeringar. Frågan är nu åter aktuell då utredaren av nya djurskyddslagen föreslagit att proven bör förbjudas.

– Det skulle vara helt förödande. Proven behövs för att veta om hunden klarar att gå ned i ett gryt och för att veta vilka hundar man ska avla på. Utan proven går det inte att ha grytjakt, säger Kjell Bräster som är konsult för Svenska Kennelklubbens jakthundskommitté.

Varför är det viktigt med grytjakt?

– Grytjakten är viktig för att kunna göra eftersök och att förhindra smittspridning

"Grävlingen utsätts för onödig stress under proven och grytjakten är oetisk och bör förbjudas."

Sven Stenson, förbundsordförande, Djurskyddet Sverige

av till exempel rabies, tuberkulos och rävens dvärgbandmask. Det är också nödvändigt att kunna jaga grävlingar som ställer till besvär under hus.

Dessutom är det mycket viktigt för viltvården att man kan jaga räv och grävling, säger Kjell Bräster.

Man måste kunna bevara kunskap om grytjakten både hos jägaren och hunden menar Tomas Andersson.

– Det är ett gammalt kulturarv att jaga såhär, säger han.

Marcus Olsson från Svenska Jägareförbundet menar att jakten också är viktig för att den ger många jaktmöjligheter. Markägaren ger gärna tillåtelse för jakt på predatorer. Skulle grytjakten förbjudas skulle antalet jaktdagar i skogen minskas.

– Och det är lika mycket rekreation för jägaren att jaga i gryt som att gå ut och jaga älg, det är en stor naturupplevelse och jaktglädje. Jakthundars arbetssätt i gryt skiljer sig inte åt från jakthundars arbete på landlevande djur som till exempel älg och vildsvin, varför vi har svårt att förstå ifrågasättandet av grytjakten som jaktform, säger han.

Djurskyddet Sverige är emot både grytanlagsproven och grytjakten.

Via de olika uppbyggda gångarna letar sig hunden fram till grävlingen som sitter i metallbehållaren till vänster på bilden.

– Grävlingen utsätts för onödig stress under proven och grytjakten är oetisk och bör förbjudas. Jakten innebär mycket skador både på hundar och bytesdjur, säger Djurskyddet Sveriges förbundsordförande Sven Stenson.

Att det skulle vara för eftersök som grytjakten är viktigt det tror han inte på eftersom det nästan aldrig förekommer att påkörda grävlingar anmäls till polisen.

– Är det någon som skulle inbilla mig att det skulle komma ett eftersöksekipage åkande för att ta reda på en trafikskadad grävling? Behovet av grythundar för eftersök vid jakt bedömer jag är mycket litet. Om man till exempel jagar med ställande hund har grävlingen inte chans att ta sig ända till grytet ifall den skadeskjuts, då skulle hunden först ta den, säger Sven.

Jakten som ett sätt att minska smitta bland vilda djur är komplicerat. Det menar Henrik Uhlhorn biträdande statsveterinär på SVA.

– Det är svårt att svara på om jakt ger positiva eller negativa effekter. Om man kan skjuta just det drabbade djuret är det bra och får man ner antalet djur så kan det leda till minskad smittspridning. Men jakten kan också leda till ökad smittspridning. Vid jakt förflyttar sig djur vilket sprider

smitta. Andra djurarter kan ta plats i det smittade området och rörelsen ger ökat smittspridning, säger han.

Vaccinering av vilda djur kan vara ett alternativ.

– Det gjordes bland annat i Finland där man la ut beten med rabiesvaccin till djuren men det är inte heller hundraprocentigt. Det kostar pengar och kan i värsta fall leda till resistens mot vaccinet för att djuren får i sig för liten mängd av läkemedlet, säger han.

Går det att jaga räv och grävling med andra metoder?

– Ja, grytjakten är bara en slags jakt. Man kan jaga med hund ovan jord eller vaka utanför grytet, men det är mycket tidskrävande, säger Marcus Olsson. Sven Stenson anser att det effektivaste sättet att jaga grävling är att göra det på natten med en stor hund som söker upp och sedan ställer sig och skäller på grävlingen. – Då rullar den ihop sig på plats och jägaren kan gå fram och skjuta den, säger Sven.

Problematiken med att grävlingar gömmer sig under hus anser han också går att lösa genom andra jaktformer.

– Man kan vaka och skjuta grävlingen när den kommer ut, den måste ju ha mat.

Man kan också ställa ut fällor eller lägga ut mat för att få fram djuret. Men det är ingen som orkar lägga ned tiden på att jaga på detta sätt, säger han.

Han hoppas att den nya djurskyddslagen kommer att förbjuda proven.

– Det är dags att äntligen stoppa både proven och grytjakten som är onödiga och otidsenliga. ✕

SVÅRT FÖRÄNDRINGSARBETE

Redan 1914 görs försök att stoppa grytanlagsprov för grävling. Fallet som drogs ända upp i högsta domstolen avslogs dock.

Jordbruksverket konstaterar 1999 att grytanlagsproven bör förbjudas eftersom behovet av grytjakt inte står i proportion till lidandet grävlingen utsätts för.

Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA får 2001 i uppdrag att studera hur grävlingarna upplever proven. Resultatet visade att de blir stressade. Flera myndigheter och organisationer vill att proven ska stoppas, men de fortsätter efter endast marginella förbättringar.

I djurskyddslagsutredningen som presenterades 2011 finns nu ett förslag om att proven ska förbjudas.

Jakt på utsatta fåglar

Mellan rapsfälten skymtar den vita herrgårdsbyggnaden fram genom allén. Här säljs jakt på uppfödda fasaner. **En jakt som gynnar den biologiska mångfalden hävdar jägare. Effekten är den motsatta menar kritiker** som dessutom anser att den är oetisk och innehåller en rad djurskyddsproblem.

För någonstans mellan tiotusen och tjugofemtusen kronor kan du köpa dig en jakttag på fåglar som är uppfödda och sedan utsatta. Fast då måste du ha kontakter för att veta var och av vem du kan köpa. Det finns ett hundratal gårdar runt om i Sverige som erbjuder denna typ av jakt och jag är på besök på en av dem som ligger i Mälardalen. Vad den heter får jag inte skriva. Man är rädd för att utsättas för det man beskriver som djurrättsteriorism. Svenska Jägareförbundet ordnar kontakten till mig då jag inte haft någon framgång med de andra gårdarna jag ringt och bitt att få besöka. Jag träffar Petter som är viltmästare på gården och Micke Gustavsson, en kollega till honom som föder upp fåglar för försäljning. Petter vill inte att jag skriver hans efternamn.

Gården säljer tre typer av fågeljakt, klappjakt, och jakt med stående eller stötande hund. Petter berättar hur den går till.

– Under klappjakten ställer jägarna upp sig på ett fält på en plats vi anvisar. Det brukar vara mellan sex till tio stycken. Bakom dem står inhyrda apportörerna det vill säga hundförare och deras hundar som kan hämta den fällda fågeln. Ett så kallat drev, cirka tio till femton personer går på linje och föser fåglarna framåt till en plats framför jägarna. När fåglarna sedan flyger upp, det kan vara allt från några stycken till tvåhundra, får jägaren tillfälle att

skjuta, säger Petter.

Vid jakt med stötande hund flyger fågeln upp när hunden kommer och i fågeljakt med stående hund pekar hunden ut för jägaren var fågeln ligger och trycker mot marken. När jägaren kommit fram får hunden kommando att störa fågeln så att det flyger upp och jägaren får skjutstillfälle. Skadeskjutningar på fåglar säger Micke och Petter är ovanligt.

Att sälja jakt på fåglar som fötts upp och satts ut anses av många kritiker som oetiskt. Man tycker att det inte finns någon nytta med jakten som handlar om rent nöje. Arne Ohlsson från Skåne Ornitologiska förening är starkt kritisk och att det skulle vara ovanligt med skadeskjutningar tycker han är orimligt.

– Det finns bland annat en undersökning från djursjukhuset i Malmö som visade att hälften av alla gäss som sköts redan hade hagel i sig från ett annat tillfälle, säger han.

Micke och Petter säger att jakten bara

är ett sätt att finansiera ett intresse av att skapa ett rikt naturliv på jordbruksmark. Nu planteras buskar och perenner på mark som annars skulle kunna odlas för att få in pengar. I alla fall på gården Petter jobbar.

– Vi skapar ju miljöer som fåglarna vi sätter ut ska trivas i, så kallad biotopvård. Vi anlägger låg granskog, viltängar med nässlor och buskar, olika typer av vegetation för att fåglar ska kunna få skydd. Året runt får de också mat. De här miljöerna gynnar inte bara fåglar, insekter och andra typer av djur trivs också.

"Jägarna skapar artificiella miljöer som ska gynna jaktbara djurarter som är jaktbara just därför de redan finns i stora antal."

Krister Mild,
biolog, Naturvårdsverket

Krister Mild är

biolog och arbetar på Naturvårdsverket. Han är kritisk till den biotopvård många jägare gör och menar att den inte behövs.

– Jag kan inte se att det finns något skäl till att göra den. Jägarna skapar artificiella miljöer som ska gynna jaktbara djurarter som är jaktbara just därför de redan finns i stora antal. Det är skillnad mot den naturvård som vi biologer gör som handlar om att återskapa naturliga miljöer som gynnar alla arter, arter som hotas på grund av till

Foto: Elsa Frizell

Foto: Elsa Frizell

Petter, till vänster, arbetar som viltmästare på gården som föder upp fasaner. Micke Gustavsson till höger är viltmästare med eget företag.

Foto: Istockphoto

exempel stora jordbruk.

Han menar att det inte finns något allmänintresse i denna typ av biotopvård. Det är av rent privatekonomiska skäl den görs. Petter och Micke är stolta över sitt arbete och de ser inga djurskyddsproblem med att sätta ut fågel för jakt så länge allt sköts bra av någon som är utbildade viltmästare som dem.

– Vi är seriösa. Tyvärr finns det även en hel drös av de vi kallar svartfötter som inte är utbildade viltmästare utan som går en genväg och tror att de bara kan tjäna pengar. De har inte koll på rätt och fel och vet inte var gränsen går. Där kan felaktig uppfödning och oseriös jakt förekomma, säger Micke.

Ungefär 1400 till 1500 fasaner sätter denna gård ut varje sommar. Första oktober till sista januari pågår jaktsäsongen. I december samlas honorna in och sätts i hägn så att man kan ta vara på äggen de lägger och kläcka dem i särskilda äggkläckningsmaskiner. När fåglarna är cirka fem veckor sätts de ut.

Enligt Krister Mild på Naturvårdsverket är utsättning av uppfödda fåglar ett hot mot de vilda stammarna.

– Man sätter ut fåglar med begränsad genetisk bakgrund och som dessutom ofta kommer från en annan del i världen till exempel mellaneuropa. Det gör att de inte är lika anpassade till förutsättningarna i

vårt klimat. De vilda stammarna som med det naturliga urvalet har sin unika särprägel slås ofta ut av dessa fåglar som kan ha en hel del genetiska defekter.

Dessutom tillhör fasaner inte vår fauna och han är skeptisk till att man sätter ut onaturliga arter.

– Alltför mycket forskning visar på de stora farorna som finns med arter som kommer in i ekosystem de inte tillhör.

Han menar att vi leker med en naturlig population och är förundrad över att det inte finns några regleringar.

Vi går runt på gården och Petter visar mig hur anläggningen för uppfödningen ser ut. När de är tillräckligt stora släpps de ut i ett område med skyddande växtlighet, tillgång till mat och som är omgärdat av elstängsel mot rovdjur. Jakt på räv och grävling är viktigt för att skydda fåglarna. Ett annat hot är duvhöken. De får inte jagas men gården får tillstånd av länsstyrelsen att fånga dem i fällor och köra bort dem från gårdens mark. För att fånga duvhökarna används en tamduva som lockfågel. Användningen av lockfågel har under lång tid kritiserats av djurskyddsorganisationer men även myndigheter. Redan 2005 konstaterade dåvarande Djurskyddsmyndigheten att hållande av fågel som lockbete för rovfågel inte är förenligt med djurskyddslagen eftersom tamduvan som tvingas att sitta precis bredvid duvhöken

till dess fällan vittjas upplever stor stress.

Djurskyddet Sverige har länge drivit frågan om ett förbud mot dessa fällor.

– Duvan som används som lockbete känner stor rädsla och stress. Tillsammans med Djurens Rätt träffade vi under våren Jordbruksverket för att framföra våra krav, säger Terese Askerstedt, vice ordförande i Djurskyddet Sverige.

Men det behövs fler lagar och regler inom denna typ av jakt anser Djurskyddet Sverige. I förslaget till ny djurskyddslag föreslår utredaren en lag som ska reglera utsättningen av djur. Till exempel ska djur bara få sättas ut om det skapats miljöer som är bra för dem att leva i.

– Djurskyddet Sverige anser att det är en miniminivå och att det är märkligt att det inte redan är ett krav. Under djurskyddslagsutredningen arbetade vi för att få med detta i förslaget, säger Terese.

Fast personligen vill hon gå längre än så och hon ifrågasätter hela förekomsten att föda upp och sätta ut fåglar för jakt.

– Jag tycker denna jakt är helt omoralisk och oetisk. Till skillnad från om man skjuter djur för köttets skull handlar detta om att skjuta djur för sitt eget höga nöjes skull. Att träffa en helg, äta god mat och sedan gå ut och skjuta djur som ett sätt att ha trevligt tycker jag är helt absurt, säger Terese. ✕

Jägare, både ideella och anställda, ger information om jakt och vilda djur. Det är en del av det allmänna uppdraget.

Jägare på uppdrag av staten

Svenska Jägareförbundet får 35 miljoner per år för att ge dig och mig objektiv information om jakt och viltvård. Vi tittar närmare på hur upplägget ser ut.

Alla som jagar måste betala en viltvårdsavgift på trehundra kronor per år. Pengarna samlas in av Naturvårdsverket och förvaltas av Kammarkollegiet i en viltvårdsfond. Fonden finns för att vårda alla vilda däggdjur och fåglar, alltså inte bara de jaktbara. Regeringen bestämmer hur pengarna ur viltvårdsfonden ska fördelas. De går till jägarorganisationer och myndigheter till exempel Naturvårdsverket och Polismyndigheten. Mest pengar får Svenska Jägareförbundet för det så kallade allmänna uppdraget. Uppdraget består till största delen av information, nästan 35 miljoner kronor av totalt 49,6 miljoner går till det. Målet är att allmänheten ska få objektiv och lättillgänglig information om jakt, jaktbara viltet, viltvårdsfrågor och viltforskning. Myndigheter

ska också få objektiva yttranden om jakt. Dessutom ska markägare, jakträttsinnehavare och jägare få information om praktisk jakt, viltvård och det jaktbara viltets utveckling.

Bo Sköld är generalsekreterare för Svenska Jägareförbundet. Han tycker upplägget med viltvårdsfonden och det allmänna uppdraget är en smart lösning. Den blir samhällsekonomisk menar han eftersom både anställda och många ideella krafter ställer upp, både med inventering av vilt men också med att sprida kunskap.

Är det inte svårt att vara objektiv?

– Nej, det är det inte. Vi baserar all information på forskning och fakta. På så vis blir det ganska enkelt. Jag tror inte att man ska komplicera det, säger han.

Hur förhåller ni er till att det finns forskning som kommer fram till olika slutsatser. Till exempel i viltvården är det omstritt om jakt på rovdjur gynnar den biologiska mångfalden eller inte?

– Finns det två olika resultat ska vi informera om det, vi strävar alltid efter att utgå ifrån fakta. Det kommer ju aldrig vara så att någon sitter på sanningen, säger han.

Redovisar ni för olika uppfattningar när allmänhet ringer?

– Det vet jag inte säkert men det ska vi göra, säger han.

Bo Sköld menar även att uppdragsgivaren, staten, också måste säkerställa att uppdraget följs och att det är objektiv information som ges. Jag frågar landsbygdsminister Eskil Erlandsson om regeringen

"När man får stora medel till mediekontakter, hemsida, med mera skapas möjligheter för Jägareförbundet att bli en stark aktör i debatten."

Sven Stenson, förbundsordförande, Djurskyddet Sverige

gör det.

– Vi bevakar naturligtvis eventuella intressekonflikter som kan uppstå mellan Svenska Jägareförbundets ståndpunkter och det allmännas intresse. Det är dock viktigt att notera att Svenska Jägareförbundet har en unik kunskap om jakt och vilt som samhället vinner på att få del av, säger han.

Landsbygdsministern menar också att denna unika kunskap är en av orsakerna till att intresseorganisationen Jägareförbundet får i uppdrag att informera allmänheten istället för Naturvårdsverket eller annan myndighet.

– Inom Jägareförbundet finns tillgång till kunskap som är svår att hitta på annat håll, säger han.

Både Eskil Erlandsson och Bo Sköld hänvisar till historien som viktig bas när man tittar på det allmänna uppdraget. De betonar båda att förbundet haft uppdraget sedan 1938.

– Om man ska förstå sammanhanget så måste man titta på Svenska Jägareförbundets historik. Förbundet startade för att skydda och vårda de klövviltstammarna som höll på att utrotas. Organisationen skapade förutsättningar för jakten och viltvården. När nya jaktlagstiftningen infördes 1938 fanns ingen myndighet som hade ansvar för dessa frågor och Svenska Jägareförbundet fick det så kallade allmänna uppdraget att sköta delar av jakten och viltvården i Sverige, säger Bo Sköld.

Ett liknande upplägg fanns också för Naturskyddsföreningen. De hade i uppdrag av staten att sköta delar av naturvården på 50-talet. När Naturvårdsnämnden tillkom och länsstyrelserna fick naturvårdsenhe-

ter upphörde dock Naturskyddsföreningens uppdrag.

I sin årliga

rapport till regeringen om uppdraget redovisar Jägareförbundet att en stor del av arbetstiden gått till kontak-

ter med allmänheten via telefon och epost. Personalen har haft mycket kontakter med medier runt om i landet och medverkat vid mässor, informationsmöten, seminarier och andra arrangemang dit allmänheten har tillträde. Hemsidan lyfts fram som den viktigaste kanalen för att nå ut med information till allmänhet och jägare. Man har också svarat på remisser till myndigheter.

Sven Stenson ordförande för Djurskyddet Sverige anser att just dessa delar av uppdraget skapar ett demokratiskt problem.

– När man får stora ekonomiska medel till mediekontakter, hemsida att nå ut med, remissarbete till myndigheter, seminarier med mera skapas möjligheter för Jägareförbundet att bli en stark aktör i samhällsdebatten. Många av de arbetsuppgifter de gör inom ramen för det allmänna uppdraget är precis samma vi gör i vårt påverkansarbete som djurskyddsorganisation utan att få en krona, säger han.

Att Jägareförbundet är en stark aktör i samhällsdebatten leder till djurskyddsproblem när vissa delar av deras intressefrågor blir till faktiskt politik, menar han. Att de skulle kunna förhålla sig objektivt ifrågasätter han starkt.

– Man måste som allmänhet veta vilket intresse som talar så att ett sakintresse inte blir objektiv fakta till exempel i frågan om jakt på rovdjur. Att Jägareförbundet har ett sådant informationsuppdrag är lika skruvat som om läkemedelsbranschen skulle ha i uppdrag att ge allmänheten information

om läkemedel och biverkningar.

Han tycker att systemet måste ses över.

– Att uppdraget funnits i 70 år är inget argument för att det ska finnas i 70 år till. Man borde ha en lösning där Naturvårdsverket får regeringens uppdrag att samarbeta med ideella organisationer för att sänka kostnader och involvera fler medborgare. Att de i olika projekt och riktade bidrag tar in olika organisationer. Men inte som nu när det allmänna uppdraget till Jägareförbundet verkar cementerat på grund av tradition och antagligen hård lobbying, säger Sven Stenson. ✕

SÅ FÖRDELAS PENGARNA

Ur viltvårdsfonden:

Siffrorna avser hela året 2011.

Källa: Kammarkollegiet.

- Svenska Jägareförbundet 50,5 miljoner
- Naturvårdsverket 23,5 miljoner
- Polismyndigheterna 14, 1 miljoner
- Jägarnas riksförbund 6,4 miljoner
- Statens veterinärmedicinska anstalt 3 miljoner
- Länsstyrelserna 6,2 miljoner
- Lantbruksuniversitetet 1, 1 miljoner
- Skogsstyrelsen 1 miljon

Årets allmänna uppdrag:

- Övergripande information 15,7 miljoner
- Information om praktisk jakt och förvaltning av vilt 19, 2 miljoner
- Viltövervakning 4,7 miljoner
- Vilt och Trafik 2,5 miljoner
- Yrkesmässig jägarutbildning 1 miljon.

Den lilla igelkotten räddades tack vare ideella krafter från Gotlands Igelkottfond, Roma veterinärklinik och jourfamiljen Larsson.

KOTTENS REVANSCH

Den lilla igelkotten hade fått bensin hälld över sig. Den kördes till veterinären som sövde och tvättade den. Sedan fick den komma till [Susanne och Mats Larsson i Sojvide på Gotland](#) och det är där jag träffar henne.

"Man har hittat igelkottar i hopknutna plastpåsar och sett barn använda dem som fotbollar."

Mats Larsson,
jourfamilj för igelkottar

Iett litet trähus kurar den lilla igelkotten och när Susanne lyfter upp henne rullar hon ihop sig till en tajt liten taggboll, vill inte alls vara med.

– Hon ska få penicillin två gånger om dagen, annars hanterar vi igelkottarna så lite som möjligt, säger Susanne Larsson som bor med sin man och sin dotter Mathilda på gården Sojvide söder om Visby.

Långt där inne bland taggarna anar jag en liten nos och två små blänkande pepparögon. Mats sätter på sig handskar för att kunna hålla medan Susanne tar fram veterinärens färdigpreparerade spruta med penicillin.

Det är svårt att få igelkotten att öppna munnen men till slut går det och medicinen droppas in. Hur det hade gått till när den fått bensin över sig är det ingen som vet men troligtvis var det någon som gjort det med vilja. Det har förekommit flera fall med igelkottar som farit illa den senaste tiden.

– Man har hittat igelkottar i hopknutna plastpåsar och sett barn använda dem som fotbollar, säger Mats beklämd.

Susanne och Mats är en av de tre jourfamiljer som är knutna till Gotlands Igelkottefond. Fonden startades för ett år sedan av Djurskyddet Sveriges lokalförening Djurskyddet Gotland för att rädda och hjälpa igelkottar.

– Man hade i flera år sett en minskning av antalet igelkottar och då bestämde vi oss för att göra något projekt för dem, säger Mona Stengård som sitter i styrelsen för Djurskyddet Gotland men som även är ordförande i Igelkottsfonden.

Varför igelkottarna minskat i antal vet forskare inte. Inventeringar har visat att de helt är borta på vissa orter på Gotland. Det man misstänker är att förändringar i miljön ändrat förutsättningar för igelkottarna.

– Folk städar sina trädgårdar för mycket, det finns inga rishögar, högt gräs och annat som gömmer mat för igelkotten och där den kan bo, säger Mona Stengård.

Fonden har samarbete med länsstyrelsen och har blivit sponsrade från Skogvårdsstyrelsen med små igelkotthus. En stor hjälp är Roma Veterinärklinik som ställer

upp ideellt. Fonden har även en kottelinje dit allmänheten kan ringa med frågor om igelkottar eller om de hittat någon som är skadad.

Om några dagar, då penicillinkuren är över är det dags att sätta tillbaka igelkotthonan i naturen.

– Då går vi ner här i skogen bakom gården och släpper ut kottarna. Vi markerar dem med nagellack på ryggen så att vi skulle se om det är någon som kommer tillbaka men det är det ingen som har gjort hittills. Sedan måste naturen få ha sin gång. Alla igelkottar klarar sig inte, det är ett faktum, säger Mats. ✕

Text och foto Elsa Frizell

Mats Larsson och frun Susanne hjälper igelkottar som råkat illa ut.

EN DJURENS ÄNGEL

Hon är en av fyra änglar som kartlägger Europas djurtransporter. Bitvis ett dygnet runt arbete men som ger resultat. **Möt italienska Silvia Meriggi från organisationen Animals Angels.**

Silvia Meriggi, 36, har sett djur transporteras under förhållanden vi inte gärna vill tro på. Törstiga, hungriga, i ofattbar trängsel, nedtrampade, skadade och till och med döda. I ett och ett halvt år har hon arbetat med att följa djurtransporterna under deras färder genom Europa. Hennes organisation Animals Angels har fyra anställda som systematiskt kartlägger transporternas rutter och dokumenterar förhållandena med fotografier och anteckningar. De skriver sedan rapporter på vad de bevittnat. Rapporter som skickas till EU-kommissionen och rapporter som de använder själva för att bättre kunna förutse rutter och beteenden hos transportörerna.

– I rapporterna samlar vi all information vi kan. Vi har med alla detaljer, temperatur, väderlek, saker förarna säger, kanske om andra förare, vilka vanor de har. På det sättet kartlägger vi transportörerna, säger hon.

Hon frågar ursäktande om det är okej om hon röker. Vi träffas en kväll i Visby under

Almedalsveckan där hon är för att berätta om sitt arbete för svenska politiker, myndigheter och allmänhet. Hon är liten, klädd i jeans och under den grå t-shirten sticker en tatuerad arm fram.

– Det blir mycket resande för mig för vi är alltid två på uppdragen. En som fotar och en som kan prata med föraren. Det händer att förarna blir aggressiva men oftast får vi komma in och titta och dokumentera. Som om de inte förstår att det många gånger är något dåligt de visar upp, säger hon.

Bland de värsta transporterna hon sett var en till Turkiet där 42 djur hade dött under färden. En annan var en fårtransport från Spanien till Italien.

– De hade transporterats i 30 timmar,

ett av fåren var helt nedtrampat men levde fortfarande, berättar Silvia.

Hur hittar du kraften?

– Jag mår egentligen jättedåligt när djur far illa men jag måste vara professionell. Jag kan ju inte gråta när jag pratar med förarna. Och jag gör verkligen något för djuren här och nu och då kan jag arbeta hur länge som helst, säger hon med en självklarethet. Som att det liksom inte finns något val. Hon rycker på axlarna åt min kommentar att hon är modig. Nej, det är bara något hon måste göra menar hon.

"Jag mår egentligen jättedåligt när djur far illa men jag måste vara professionell. Jag kan ju inte gråta när jag pratar med förarna."

Silvia Meriggi,
Animal Angels

Djurintresset har hon haft sedan barnsben, blev vegetarian tidigt och utbildade sig till jurist för att kunna försvara djuren. Några år arbetade hon på en juristfirma och sam-

Det är ett hårt arbete att bevaka transporterna. -Jag gör verkligen något för djuren här och nu, då kan jag arbeta hur länge som helst, säger Silvia Meriggi.

tidigt ideellt med att ta hand om hemlösa hundar och katter. Hemma har hon fyra hundar och tio katter som hon inte hittat nya hem åt och som får bo hos henne.

– Att kunna kombinera djurskyddsarbetet med min utbildning som jag gör nu med Animals Angels var drömmen. Jag kände mig inte nyttig för världen förut men nu gör jag det, säger hon och ler så att den lilla lila stenen i underläppen glittrar.

Det är ett hårt arbete. Hon är på vägarna ungefär tio dagar i månaden.

– Det blir mycket väntan på att transporterna ska stanna till exempel vid bensinmackar och vid slakterierna. Det kan bli att man arbetar upp till 24 timmar.

Silvia menar att det har blivit bättre de senaste åren, men bara lite. Det är svårt att hitta en enda transport som följer alla djurskyddsregler.

– Djur dör av värme för att fordonen inte har ventilation. Vattenhoar kan vara svårt nedsmutsade och omöjliga att dricka ur. Taket kan vara för lågt så att de inte kan

hålla upp huvudet.

Silvia berättar och visar foton och små filmsnuttar. Jag har sett liknande bilder förut. Och det är lika tragiskt. Hon pekar ut felkonstruktioner i fordonet som gör att djuren inte kommer åt vattnet och visar bilder på hönor som är packade i små lådor.

– Det är svårt att få ut polisen och när de väl kommer är det svårt att få dem göra något eftersom de har svårt att bedöma djurens kondition. De förlitar sig mycket på veterinärerna på slakterierna som ofta är lierade med näringen och säger att djuren mår bra och då händer ingenting sedan.

Men det finns hopp. Med hjälp av den dokumentation som Silvia och hennes kollegor gör kan politiker påverkas.

– Just nu pågår en kampanj om en max åtta-timmars gräns för djurtransporter i Europa. EU-parlamentet har ställt sig bakom kravet och kommissionen tittar nu på frågan, säger Silvia.

Text och foto Elsa Frizell

PÅVERKA EU!

Skriv och påverka EU-kommissionären

I mars ställde sig EU-parlamentet bakom en skriftlig deklaration om ett krav på en åttatimmars gräns för djurtransporter i Europa. Över en miljon EU-medborgare har dessutom i en namninsamling ställt sig bakom kravet.

Namnunderskrifterna överlämnades i juni till EU-kommissionen av representanter från europeiska djurskyddsorganisationer. Ansvarig kommissionär John Dalli sa då att kommissionen 2014 kommer att lägga fram ett lagförslag om förbättringar för transporttiderna. En vecka senare drog kommissionär Dalli tillbaka sitt uttalande.

Skicka ett mejl till kommissionären för att påverka honom att stå upp för en åttatimmars gräns för djurtransporter. Du hittar ett färdigt mejlformulär på www.8hours.eu.

Claes Anderson har bland annat undersökt om förväntan inför att få leka skapat positiva känslor hos fåret.

LEKFULL FÅRFORSKNING

Så fort grinden öppnas skuttar de båda fåren ut. **En av baggarna börjar buffa på bollen med huvudet** och det dröjer inte länge förrän de båda fårkallarna möts i en dov stångning.

Jag befinner mig på Sveriges lantbruksuniversitets försöksgård i Skara. Här undersöker Lena Lidfors, professor i etologi och doktoranden Claes Anderson om lek kan användas som ett sätt att skapa positiva känslor hos djur. Baggarna fortsätter stängas och de rör sig nyfiket runt i boxen. De rullar lite med bollarna med hjälp av huvudet och så stängas de lite. Då och då tar de lekfulla skutt.

Fascinerat noterar jag vilket annorlunda beteende de har jämfört med det i sin hemmabox.

– Den större ytan triggar till lek men också att det händer något nytt, förklarar Claes.

Det är just hur variationen i lek, vila och förväntning kan skapa positiva känslor hos djur som Claes och Lena undersöker.

Belöningscykel kallas teorin bakom och går ut på att ett djur mår bra av att belönas av någon aktivitet till exempel att få mat men att förväntan inför denna aktivitet också skapar positiva känslor och är en viktig del för välbefinnandet. Efter aktiviteten behöver djuret avspänning för att på nytt kunna njuta av att förvänta sig något.

I studien undersöks om mat och lek ger samma förväntningar hos lamm och om lek

"Vi vet idag inte vilken betydelse leken har för hur djur mår. Hur viktig är den?"

Lena Lidfors,
professor i etologi

kan fungera som belöning. Under sommaren har Claes studerat fyrtiotvå lamm. Sju par har varit så kallade leklamm, sju par har varit matlamm och sju par har varit i en kontrollgrupp som inte fick göra någon aktivitet. Studien har gått till så att lammen som ska undersökas får gå från sin hemmabox till en särskild förväntansbox. Där har de fått stå i tre minuter och vänta på sin aktivitet. Under tiden har Claes observerat och filmat dem för att se om de visar tecken på förväntan. Först därefter har de fått komma in i den större boxen som antingen erbjudit dem god mat i form av kraftfoder eller lek med två bollar och en liten pall beroende på vilken kategori de tillhörde. Kontroll-lammen fick bara gå in i förväntansboxen och sedan tillbaka till hemmaboxen.

Försöken är just avslutade och nu väntar analys av alla de filmer som är tagna men redan nu kan Claes berätta att lammen leker, att de troligtvis ser det som belöning och att de visar tecken på förväntan inför leken.

– Inget snack om att det var förväntan hos lammen. Många gånger när jag stannade stoppuret kunde jag se hur lammen rörde sig mot öppningen till aktivitetsboxen.

Hos leklammen kunde Claes se hur de gjorde ett jätteskutt in i lekboxen och började leka, framförallt sociala lekar som stångning. Hos matlammen som fick äta som aktivitet gjorde han en variant under en vecka där han tog bort maten och istället erbjöd lek.

– Lammen gick då till det ställe där maten brukade vara och bräkte mer. Att de byggt upp någon bild av vad som väntade efter förväntansboxen är jag därför ganska säker på. Nu återstår bara att se om vi kan visa detta på ett vetenskapligt mätbart sätt, säger han.

Under hösten kommer Claes analysera alla de filmer som är tagna under försöken. Bland annat kommer han att titta på fårens öronpositioner i förväntansboxen för att undersöka vilka tecken på förväntan fåren visar.

Att studera djurs positiva känslor och lek är ett relativt nytt forskningsområde som växt fram senaste åren och det är hett internationellt.

– Traditionellt har man tittat på hur man ska undvika det som är negativt, till exempel stress. Denna forskning vill vända på det och se på positiva effekter i djurhan-

teringen, säger Lena.

Leken kan till exempel bli ett sätt att se om djur mår bra eftersom man vet att djur som är stressade, hungriga eller rädda inte leker.

– Ännu så länge är det bara grundläggande forskning. I ett längre perspektiv vill man ta reda på hur stor betydelsen leken har, hur den påverkar välbefinnandet och varför. Vilka faktorer sätter igång lek och vad hindrar, frågar sig Lena Lidfors.

På försöksgården i Skara står lammen nu lugnt och äter i sina boxar. Det frasar lite i halmen och ibland hörs ett målbrottsklingande bråkande. Just de här fåren har arbetat färdigt men försöken kommer fortsätta framöver.

– Vi kan se att leken fungerar som belöning. Nu måste vi utvärdera typerna av lek och hur det ser ut hos olika djurslag, säger Lena.

Claes ska göra tre försök till inom ramen för sina doktorandstudier. Hur de ska utformas vet han först efter att ha analyserat dessa resultat.

– I framtiden skulle det vara intressant att långsiktigt studera vilka effekter lek får på djur. Leken kanske påverkar hur stressålig de blir, deras förmåga att uppfatta och tolka saker, att de blir mer lätthanterliga. Det är mycket om djurs lek vi inte vet men det finns mycket teorier, säger Claes.

Lena har möts av farhågor från köttproducenter som tror att lek skulle leda till sämre tillväxt eftersom de rör sig mer.

– Om det blir så vet vi faktiskt inte idag. Sedan är det förstås så att allting inte heller ger högre tillväxt, säger hon.

Att djur leker är det egentligen ingen som ifrågasätter enligt Lena.

– Men vi vet idag inte vilken betydelse leken har för hur de mår. Hur viktig är den? Leken har ju också en funktion att till exempel få djuren att lära sig rang och sociala regler. Frågan är vad vi gör med våra lantbruksdjur när vi inte erbjuder dem att leka. ✕

Lek med bollarna övergick ofta i lekfull stångning berättar Claes Anderson.

Text och foto Elsa Frizell

VÄGEN TILLBAKA

Strax innan jul **förra året brann Djurskyddet Skaraborgs djurhem och 81 katter dog av den giftiga röken.** Nu är djurhemmet återuppbyggt men hos ordförande Lisbeth Johansson är såren ännu inte läkta.

Mitt i natten ringde telefonen hemma hos Lisbeth Johansson. – Det var min sambo Björn som svarade. Jag förstod direkt att det hänt något med djurhemmet. Björn åkte dit på en gång men jag fick en chock, kunde bara sitta kvar på sängkanten och gråta, kunde inte förstå. Min dotter kom och tröstade, berättar Lisbeth och torkar tårarna som trillar nedför kinderna.

Jag kan inte berätta om det här utan att börja gråta säger hon ursäktande.

– Det går inte att jämföra med något annat. Svårt att veta hur man ska handskas med det som hänt. Alla djuren som dog, personalen som mårde dåligt, alla djuren som gick ute och väntade på att få hjälp. Till en början riktades en del anklagelser mot djurhemmets personal. De blev anklagade för att ha glömt spisen på och att haft ljus tända.

– Vi har ju aldrig ljus tända, det hör till vår policy och vi kollar alltid varandra att spisen är släckt, det hör till rutinerna, så allt det där var så jobbigt.

Det blev en polisutredning och tekniker konstaterade att branden började av sig självt i en kabel i köket. Det blev en pyrande eld som gav rök och giftig gas.

Lågor slog upp först när brandmännen slog sönder dörren in till rökfyllda lokalen. De kunde snabbt släcka elden men katastrofen var ett faktum.

– Två dagar efter branden fick vi gå in och hämta katterna. Alla kremerades utom lille Ceasar som var en inackorderingskatt. Han hade varit hos oss regelbundet i flera år och han begravdes i ägarens trädgård. Jag träffade ägaren igår, första gången sedan det hände. Det var jättejobbigt, jag känner sådan skuld, han var vårt ansvar, säger Lisbeth och rösten bryts av nya tårar som hon försöker blinka bort.

Tiden efter branden beskriver Lisbeth som kaos. Hon varken åt eller drack och var fruktansvärt ledsen. Vid ett tillfälle kollapsade hon.

– Alla i föreningen var ledsna och vi samlades hemma hos mig för att prata, gråta och kramas, ingen av oss fungerade. Ganska snart började vi ändå söka en an-

"Det var helt fantastiskt. Det kunde ringa någon okänd person och säga, hej nu kan du komma och hämta pengar."

Lisbeth Johansson,
ordförande,
Djurskyddet Skaraborg

nan lokal där vi kunde vara tillsammans och stötta varandra och fortsätta verksamheten.

Föreningen hittade en ny lokal som de hann ha i fem månader. Sedan var det dags att flytta tillbaka till det återuppbyggda djurhemmet som invigdes i slutet av juni. Allt gick mycket fortare än

någon hade trott. Folk i allmänhet, kaféer, företag, Djurskyddet Sverige och djurhem kom till undsättning. Målarfirmor skänkte färg, en brädgård skänkte byggmaterial och folk skramlade i bössor på stan.

– Det var helt fantastiskt. Det kunde ringa någon okänd person och säga, hej nu kan du komma och hämta pengar, det var tanter som sydde små madrasser till katterna och det var barn som skänkte sin veckopeng istället för att köpa godis, säger Lisbeth.

Stor hjälp hade de från en snickare som hade samhällstjänst och som bad att få göra den på djurhemmet. Det snabbade

Lisbeth Johansson arbetar helt ideellt på djurhemmet som omplacerar runt 300 katter per år.

på byggandet. Lisbeth och hennes sambo Björn var där tolv timmar om dagen och en pensionerad målare var där och målade. Någon hjälp från kommunen har man inte fått.

– Nej, trots att vi tar emot katter från alla kommuner i hela Skaraborg, hjälper polisen och länsstyrelsen med omhändertaganden från djursamlare och alla hänvisar hit så har vi genom alla år bara fått femtusen kronor från Töreboda kommun.

Pengarna fick de först efter en folkstorm från Törebodainvånarna. Djurhemmet hade bett om femtusen kronor som hjälp till verksamheten men blev nekade samtidigt

som golfklubben fick tvåhundratusen kronor. Kommunen var tvungen att backa för folk här blev så arga, berättar Lisbeth.

Några pengar från försäkringsbolag blev det inte heller.

– Vi hade försökt försäkra djurhemmet men det ville inte försäkringsbolaget, det gick inte så de. Vi är inte försäkrade nu heller. Men vi har blivit sponsrade med ett larm som varnar för både inbrott och brand. Bara några dagar efter det installerades gick larmet mitt i natten och larmcentralen ringde hem till mig. Jag höll nästan på att dö av rädsla men det visade

sig bara vara ett falskt larm som tur var, säger Lisbeth.

Nu väntar femtio katter på nya hem.

Dessutom finns där en vattensköldpadda, en ökenråtta och en kanin. Vanligtvis har djurhemmet runt hundra katter. Nästan trehundra katter per år brukar föreningen omplacera.

– Det känns bra att vi nu kan hjälpa all de djur som behöver oss. Ett behov som bara verkar öka, aldrig har vi fått in så många kattungar som nu, säger Lisbeth.

Text och foto Elsa Frizell

9 TIPS FÖR EN MER LEVANDE FÖRENING

Många föreningar klagar över att det kommer för få personer till föreningsmötena och att det är svårt att få in nya medlemmar och engagera dem man har. Här kommer några tips på hur ni kan göra.

Text Åsa Hagelstedt Foto Istockphoto

BJUD IN TILL MÖTEN PÅ OLIKA TIDER

1

Beroende på jobb, familjesituation, ålder och annat har vi olika tider som passar bäst för oss att engagera oss ideellt. Bjud in till träffar med föreningen på olika dagar och tider så ger ni fler möjlighet att komma. Bjud också in till olika typer av träffar. Några vill lära sig nya saker och uppskattar föredrag, andra föredrar sociala aktiviteter som exempelvis en studieresa.

HÅLL ÖPPET FÖR POTENTIELLA MEDLEMMAR

2

Uppmana gärna era medlemmar att ta med en kompis, arbetskamrat eller granne när ni anordnar föreläsningar eller har öppet hus på djurhemmet. Om formella beslut ska tas på mötet kan man ta det sist och erbjuda icke-medlemmarna att vara kvar och lyssna om man vill. Detta sänker tröskeln för att bli medlem och/eller volontär om man får prova på verksamheten först.

3

ERBJUD BARNPASSNING OCH MÖJLIGHET ATT TA MED HUNDAR

Kanske är det någon i föreningen som gärna ordnar en liten lekhörna till barnen och kan ta hand om dem under tiden mamma eller pappa är med på ett möte. En lokal där hundar är välkomna underlättar också för den som inte vill lämna vovven ensam hemma. Kom dock ihåg att skriva detta i inbjudan ifall någon är allergisk. För den som sitter i rullstol eller har andra rörelsehinder är det viktigt att veta att man kan komma in i lokalen, skriv gärna detta i inbjudan.

ORDNA MYSIGA OCH MENINGSFULLA TRÄFFAR

4

Precis som när vi umgås privat spelar det roll om lokalen är möblerad på ett sätt så alla känner sig inkluderade, att man bjuder på gott fika och att träffen känns meningsfull. Att komma och lyssna på avrapportering från styrelsen lockar nog ganska få, men en intressant inledare som pratar om ett visst ämne och diskussion efteråt brukar många uppskatta. Om mötet hålls en vardagkväll kan det vara en bra idé att bjuda på en enkel middag, som soppa. Många hinner annars inte äta mellan arbetet och mötet.

TA KONTAKT MED ALLA NYA MEDLEMMAR

Det är oerhört viktigt att utse någon i styrelsen som ansvarar för att ta kontakt med nya medlemmar. Ett telefonsamtal där man berättar om föreningen och kommande aktiviteter är förstås allra trevligast, men ett mejl eller brev fungerar också. När en ny medlem kommer till ett möte är det självklart också viktigt att gå fram och hälsa så personen känner sig välkommen. En kort namn- och presentationsrunda är alltid ett bra sätt att inleda ett möte om inte alla redan känner varandra.

5

7

ERBJUD VARJE MEDLEM EN MENINGSFULL ROLL

Fråga era medlemmar vad just hon eller han vill göra. Någon kanske brinner för att sitta i styrelsen, någon vill hjälpa till på djurhemmet och en tredje kanske har kontakter för att kunna få in sponsorer till föreningen. Vi blir alla medlemmar i en ideell organisation för att på något sätt göra en skillnad för i vårt fall djuren, men hur vi vill göra det skiljer sig åt. Kom ihåg att dela på arbetet, att få för stort ansvar gör lätt att man tröttnar och att inte få ansvar alls kan bli väldigt tråkigt.

6

BJUD IN MEDLEMMARNA VIA FLERA KANALER

Använd facebook, e-post, sms och papperspost. Medlemmarna är olika och föredrar olika sätt att kommunicera på. Ett program med träffar för hela våren eller hösten kan skickas ut i början av varje termin via vanlig post men sedan kan ni använda gratiskanaler för att påminna.

SLUT PÅ IDÉER – FRÅGA GRANNEN

Om ni inte redan har kontakt med Djurskyddets andra föreningar i ert län, kontakta dem och få tips på bra aktiviteter. Kanske kan ni också ordna något större event tillsammans?

8

9

VISA ER UTÅT

Ha en tydlig skylt om ni har en lokal, visa er på lokala marknader eller ställ upp ett bord i centrum en lördag. Och uppmana medlemmarna att bära profilkläder samt att alltid ha en broschyr om föreningen i väskan om någon är nyfiken. Använd Tidningen Djurskyddet och se till att den finns på biblioteket och i kommunhuset.

Kryss & Quiz AB		SLAG	FYRA PÅ ETT ÅR	BROR-SÖN	HAREN YNGRE NAMNE
		KONST-ÅLSKARE			
KÄND TID					
KNÄCK OCH MAR-SIPAN					
→					
ÄR KRYPIN		GÅNGART		1	OSMIDIG
→		STOR TILL GALA			
DEN KOMMER EFTER MATEN					
BETA					
→					
		FÖRSVANN I ITALIEN			
		PAPPERS-DRAKE			
HANTERAS MED GAFFEL					
KRANS					
TYCKER HÄSTEN DET ÄR I SPILTA					
→					
PIMPLAS FRÅN FJÄRILAR I MAGEN					
→					
FISK-FÅNGARE					
→					
GÖR KATTA TILL EN APA					
→					
SKOGS-BAGGE					
HJÄLPARE					
SÄGS SMITTA ALL-VÄRLIG					
→					
HÅLLA PÅ HALSTER					
→					
ÄR VETE-RINÄR					
SLÅ TILL-BÅKA					
→					
VISSA KOMMER SOM SKOTT					
→					
EN FORM AV VARA					
BILFÖR-DELA					
→					
TEXTER					
MÄN SOM HÖRS					
→					
GÖR AKTUELL GAMMAL ENFÄRGAD					
→					
6					
→					
HARMÅNGA GRENAR					
DE GER SJÖFART					
→					
CIRKEL					
DEN HÄRMAS					
→					
SKJUTA TILL					
→					
LITEN TUNNA					
LUKTAR					
→					
4					
→					
VÄGOR-NAS MÖR					
LIGGER OBRUKAT I					
→					
ÖVER NOLLAN					
PASSAR PÅ EN GÅNG					
→					
KÄNNA KÄRLEK					
NÖT-NAMN					
→					
BLIR KLÄMD					
→					
GER SMAK I BAK					
SNUVA					
→					
TASSAR I SKÖGEN					
BIL-KYLARE					
→					
2					
→					
I VÄG-NUMMER					
BE-STICKA					
→					
HJÄRTE-RUM					
→					
UTAN SADEL					
→					
KLÄTTER-VÄXTER					
→					

TÄVLA!

Vi lottar ut ett exemplar av Djurskyddets munkjacka till vinnaren. Andra till femtepris är ett koppel med Djurskyddet Sveriges logga och texten När du bryr dig på.

GÖR SÅ HÄR:

Kryssets numrerade rutor (i nummerordning) bildar ett lösenord. SMS:a lösenordet till **72672**.

Skriv: **kryss** (mellanslag) **djur** (mellanslag) **lösenordet** samt ditt namn, fullständig adress och storlek S-XL.

SMS-kostnad: 6 kronor.

Senast **29 oktober** måste vi ha ditt svar. Lösning och vinnare presenteras i nästa nummer.

GRATTIS!

Förra numrets vinnare:

1:a pris, en munkjacka: Anna Ljung

2:a - 5:e pris, ett koppel: Ingemar Nilsson, Susanne Larsson, Meeri Pääkkönen och Roger Jansson

Rätt lösning till Djurkrysset i nummer 2, 2012:

KRIST & DUBB AB	PASTA- KUGLOR	T	JINNS SOM KANIN- SORT FÄTTA	ÄR HUNDAR SOM VÄNNER	D	JENKA STYR
HAR JÖBB PÅ GÅNG	K	R	A	T	T	A
DE LEKER I VATTNET SVÄNG	L	A	X	A ²	R	N
L	O	V	ÄTS VARMA	HERR- GÅRD	O	S
STOCK- HOLMS- KOLLE	K	I	S	ORUBB- LIGA	F	SÄGA ÖMELETT
ÄR KOR- PÄLGEN KÄND	S	O	C	I	A	L
LITEN TID GIRIGA	S	O	L	O	S	E
PLAN	M	I	N	U	T	PÅ HÄSTENS HUVUD
STORA PÅKÄNTA	E	T	A	G	E	
DEN SPELAR MÄNNISKA	S	T				
KUFFSKA GÅR BAKÅT	N	N	N	N	N	N
RÄKNAR MAN MED	E	L	L	I	P	S
DISKRETT ÄNSKOP HÄ	P	S				
TRÄNING TILL MUSIK	K	U	T	A	R	A
ÄGA RIKTHING	A	E	R	O	B	I
FLYTT- BART BLIR INTE INSTALL	E	R	O	B	I	C
HÄNDER	R	O	B	I	C	S
VISPAS TILL MÄRKING	A	E	R	O	B	I
	L	E	R	A		
	O					
	A					
	S					
	O					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					
	N					
	A					
	K					
	T					
	R					
	O					
	G					

Fika med hunden

Programledaren och sångerskan Carin Da Silva öppnar tillsammans med kollegan Emelie Finder Jakobsson ett hundcafé i Stockholm. "Coffee & Friends" ligger på Dalagatan 54 i Vasastan och slår upp dörrarna under september.

Här finns det fler som serverar hundfika:

Stockholm:

Himmelska hundar
www.himmelskahundar.se

Öland:

Mellböda Gård
www.mellboda-gard.com

Staffanstorp

Hand med Hund
www.handmedhund.se

Mönsterås

Champex Animal
www.champex.se

Malmö

The Pickwick Pub
www.malmborgen.nu/pickwick.html

En alldeles speciell present

Du har väl inte missat Djurskyddet Sveriges högtidsgåvor? Ge bort mat och sängplats till en hund eller katt och få ett fint gåvobevis att slå in. Läs mer och beställ på www.djurskyddet.se. Du kan också skicka in talongen på sidan 31 för att få mer information.

Djurambulansen hjälper skadade och sjuka djur

Djurambulansen är en ideell förening som arbetar i samarbete med polisen och räddningstjänsten för att rädda liv och minskar djurens lidande vid en olycka. Målet är att föreningen ska bli rikstäckande. Nu finns djurambulansen i Göteborg, Skaraborg och Stockholm. Ett medlemskap i Djurambulansen kostar 295 kronor per år. Som medlem stöttar du deras arbete och får även tillgång till två fria medlemskörningar per år, antingen planerade eller akuta. Läs mer på www.djurhjalp.se.

Foto: Istockphoto

Foto: Istockphoto

Bygg ett igelkottbo

På vintern går igelkotten i dvala och behöver då bygga ett särskilt vinterbo. Hjälp igelkotten på traven genom att spara rishögar och löv i din trädgård eller bygg ett bo till den. På www.naturskyddsforeningen.se kan du köpa en färdig byggsats.

Kattögon som lyser upp höstmörkret

Den är inte bara söt, den är också miljövänlig eftersom du laddar batterierna genom att klämma på katten. Ficklampan kostar 129 kronor på www.bluebox.se.

BOKTIPS!

VARFÖR KAN INTE POTATISAR GÅ?

Jourhavande biolog svarar på frågor om små och stora djur
Lars-Åke Janzon

Norstedts

Kan ett djur gråta? Hur mycket orkar en myra bära? Vad är liv? Har fiskar spott? Vissa frågor har du kanske funderat på, andra inte men är lika roliga att få svaren på. Med roliga illustrationer, faktarutor och lättförståeliga texter guidas läsaren runt ibland kompetenta, fascinerande och fantastiska djur.

HJÄLP OSS RÄDDA DJUR FRÅN DJURFÖRSÖK

Varje dag utnyttjas 2800 djur i forskning i Sverige. Tiotusentals djur utsätts för stort lidande varje år. Ibland används samma djur i veckor, månader och år.

Måste man välja djurförsök eller ingen forskning alls? Lyckligtvis är det inte så. Det finns redan nu avancerade metoder som ersatt djurförsök, t ex odlade celler och kemiska analysmetoder. Oftast är de snabbare, billigare och vetenskapligt bättre än djurförsöken. Det finns alltså alternativ redan nu, men fler måste utvecklas. Och det finns all anledning – både djuren och vi människor vinner på modern forskning.

Du kan hjälpa oss att rädda liv!

SMS:a DJURVÄN till 72980 så skänker du 50 kr och är med och ersätter djurförsök.
VARMT TACK!

SMS:a **DJURVÄN** till 72980
så skänker du 50 kr. TACK!

PG: 90 70 90-5

www.forskautandjurforsok.se

Ring gärna om du vill veta mer: 08-749 03 40

Låt djuren ärva

Tänker du på Djurskyddet Sverige i ditt testamente hjälper du utsatta djur att få ett bättre liv.

Vill du ha hjälp med ditt testamente eller har frågor, kontakta Djurskyddet Sveriges generalsekreterare Åsa Hagelstedt. Ring **08-688 28 37** eller mejla asa.hagelstedt@djurskyddet.se.

På www.djurskyddet.se kan du läsa mer om testamentering.

Spara med omsorg

Låt pengarna växa samtidigt som de verkar för en god sak. Spara i Swedbank Robur Humanfond så bidrar du årligen med två procent av din fondförmögenhet till Djurskyddets viktiga arbete. I Humanfond investerar vi i svenska företag som tar ansvar för vår omvärld. Läs mer på swedbank.se/djurskyddet

Swedbank Robur i stolt samarbete med Djurskyddet

Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. På grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder som används, så kan pengar som placeras i fonden både minska och öka kraftigt i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet. Faktablad, informationsbroschyrer och fondbestämmelser för Swedbank Roburs fonder finns att hämta hos din återförsäljare eller på swedbankrobur.se

Djurskyddet Sveriges värdegrundsmaterial

För skolbarn åk F-5

För förskolebarn 1-5 år

Djurskyddet Sveriges värdegrundsmaterial är anpassat efter grundskolans och förskolans läroplaner. Övningarna är ämnesövergripande och i olika lärstilar med vetenskapligt säkrad effekt. Utvecklar barns empati, respekt och förståelse för andra. Granskat av referensgrupper och pedagoger.

Bidrar till ett snällare samhällsklimat för både djur och människor. ❤️

Ladda ner materialet kostnadsfritt på www.rede.se!

Du kan stödja vårt arbete på fler sätt!

Du som är medlem i Djurskyddet Sverige betyder väldigt mycket för vår verksamhet. Utan dig skulle vi inte existera. I detta nummer medföljer en bilaga med ett erbjudande om att bli Djurvän. Som Djurvän stödjer du vårt arbete genom att skänka 100 kr i månaden via autogiro. Att stödja oss regelbundet har stor betydelse. Det bidrar till att vi kan ha bättre framförhållning och planera vårt arbete med större kraft. Just nu är griskastreringsfrågan en av de frågor vi fokuserar på.

Vi hoppas att så många som möjligt vill bli våra nya Djurvänner! Använd talongen på den medföljande bilagan för att bli det. Tipsa gärna dina vänner också. De kan gå in på vår hemsida för att bli Djurvän. Där finns även information om våra andra stödformer. Har du inte tillgång till dator går det också bra att använda talongen nedan för att få information från oss.

PS. Du har väl inte missat att du får den här söta grisen när du blir Djurvän?

Kontakta vår medlemsservice

Välkommen att kontakta Djurskyddet Sveriges medlemsservice på **08-673 35 11**. Vi finns här för att svara på dina frågor. Våra telefontider är mån-tors 9-15, fre 9-14. Du kan också mejla till **info@djurskyddet.se** eller faxa till **08-673 36 66**. Brev skickas till Djurskyddet Sverige, Virkesvägen 10, 120 30 Stockholm.

Åsa Hedberg

Bella Öberg

Tack för ditt stöd!

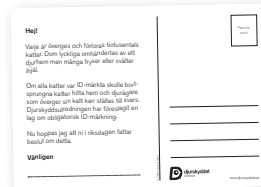
Jag vill passa på och tacka för ditt värdefulla stöd! Tack vare dig och alla andra som stödjer vårt arbete kan vi fortsätta jobba för att förbättra för djuren. I förra numret skickade vi med en bilaga där vi berättade om katten Milton som fick ett nytt hem med hjälp av Djurskyddet Västerås. Bilagan gav er också möjlighet att skänka en gåva. Stort tack till alla er som gjorde det!

Vi berättade också om vårt hårda arbete med att påverka makt-havarna att lagstifta om obligatorisk ID-märkning och registrering av katter. Just nu finns det ett sådant lagförslag och vi hoppas innerligt att riksdagen fattar beslut om detta. Vill du hjälpa oss att påverka i kattfrågan? Beställ vårt fina kattvykort med en förtryckt text på baksidan som uppmanar riksdagen att rösta igenom lagförslaget. Läs mer om hur du beställer kortet under rubriken *Agera nu* på sidan 35.

Åsa Hagelstedt

Åsa Hagelstedt
Generalsekreterare

Djurskyddet Sverige är godkända som 90-konto innehavare av Svensk Insamlingskontroll. Ett så kallat 90-konto är ett insamlingskonto som har utfärdats av Svensk Insamlingskontroll som sedan kontrollerar hela organisationens verksamhet och ekonomi för att du som givare ska känna trygghet att din gåva används rätt.

Klipp av talongen här, lägg i kuvert och skicka kostnadsfritt till vår svarspostadress.

Fyll i talongen och posta den till Djurskyddet Sverige!

Ja, jag vill veta mer om hur jag kan stödja Djurskyddet Sverige. Skicka mig information om:

- ☐ Ge en gåva
- ☐ Minnesgåva
- ☐ Högtidsgåva
- ☐ Ge bort medlemskap
- ☐ Testamentering

☐ Jag är redan medlem men har ny adress
(Fyll i både din nya och gamla adress, samt medlemsnummer)

☐ Jag är redan medlem men lämnar gärna mitt telefonnummer och/eller e-post så att ni kan nå mig på flera sätt. (Glöm inte fylla i ditt namn och medlemsnummer)

Namn och min nya adress:

För- och efternamn: _____

Adress: _____

Postnummer: _____ Postadress: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Personnummer: _____

Vid adressändring; det här var min gamla adress:

Adress: _____

Postnummer: _____ Postadress: _____

Medlemsnummer: _____

Foto: Elsa Frizell

KAN HUNDAR OCH KATTER FÅ BORRELIA OCH TBE?

Jag har två hundar och två katter och vi är mycket ute i skog och mark. Jag undrar vad som händer när djur får fästingbett, kan katter och hundar också få borrelia och TBE? Är det farligt för dem? Är det några särskilda symptom som kan vara bra att hålla koll på efter att man tagit bort fästingen? Kan de få fästingar nu fastän sommaren är över?

Eva

SVAR Borrelia och Anaplasma, tidigare kallat Erlichia, är de vanligaste förekommande fästingburna sjukdomar på hund. TBE förekommer men är inte lika vanligt. Symtomen är feber, ledsmärtor ont i kroppen och diffust nedsatt allmäntillstånd. Om katter drabbas är mer oklart. Det finns enstaka fallbeskrivningar men det får betraktas som mycket sällsynt. Fästingsäsongen varar länge, det krävs egentligen frysgader för att fästingarna helt ska dö av, men det har ju också mycket med vegetationen att göra. Misstänker du att din hund är smittad, uppsök veterinär. ✕

Torkel Falk
Veterinär och ordförande i
Djurskyddet Helsingborg

MIN KATT ATTACKERAR MINA GÄSTER!

Jag har en liten kastrerad honkatt på tre år. Vid bra väder får hon vara utekatt. Sedan ungefär ett år tillbaka har hon börjat attackera människor som kommer hem till oss på besök. Vem hon attackerar är olika från gång till gång, ibland är hon jättesnäll och bryr sig inte alls om vårt främmande, så vi ser inget samband i vem hon reagerar på. Vissa gånger kan en person få gå in helt utan problem, nästa gång kan samma person bli påhoppad. Hon är världens goaste, har aldrig varit med om en så kärleksfull katt. Så jag vet inte varför hon reagerar som hon gör ibland. Först trodde vi att hon var rädd, och bad folk ta det lugnt när de kom hem till oss. Hon fick då nosa, gosa och känna att de inte var farligt. Men ingen förbättring, så fort de tar några steg in i huset så är hon efter dem igen och slår efter fötterna och skriker. Vad kan det bero på?

Sara

SVAR Jag skulle börja med att utesluta att din katt har ont någonstans. Låt gärna en veterinär göra en allmän undersökning av katten. Om ni inte hittar några fysiska orsaker till det aggressiva beteendet skulle jag råda er till att be de som besöker er att ta av skor och ytterkläder utanför ytterdörren och helst lämna dem där. Beteendet kan vara delvis territoriellt och då triggas av dofter som besökare för med sig via kläder, väskor och framför allt skor. Ni har gjort helt rätt som bitt besökarna ta det lugnt i sina kontakter med katten, men det vore nog bra om de helt ignorerade katten. Sammanfattningsvis för era besökare; inga doftbärare in i huset, inga kontaktförsök. Lycka till! ✕

Ingrid Redbo
Docent i etologi

Keep up the good work! Det ni gör är helt jänkla fantastiskt!
Det skriver **programledaren Sofia Rågenklint** som vill hylla
alla de som kämpar för att djur ska få ett drägligare liv.

Fortsätt kämpa med ert viktiga arbete!

Det är kolsvart ute förutom en och annan gatlykta som lyser upp vägbanan. Regnet vräker ner och vindrutetorkarna svänger ettrigt fram och tillbaka. Tittar på klockan som visar 02.30. Känner mig förvånansvärt pigg på väg hem från jobbet och tar försiktigt en klunk av det nyupphälda kaffet från termos. Plötsligt tvärnitar bilen framför mig och jag ställer mig på bromsen. Kaffet bränner handen som krampaktigt håller fast kaffekoppen. Aj! Vad i helsicke?!

Vad är det där...? En varg? Det var ju faktiskt inte så länge sedan man såg en varg just här. Nej, efter någon minut kan jag konstatera att det är en jättestor jämthund som springer mitt ute i vägen och skäller. Han springer rakt mot mötande bilar! Förarna bromsar in och väjer försiktigt undan, liksom den framvarande bilen. Alla fordon fortsätter obesvärat sin planerade rutt. Alla utom jag.

Sätter på varningsblinkers och stänger av motorn. Öppnar sakta bildörren, börjar locka på vovven som genast kommer rusandes och skällandes rakt emot bilen. Känner hur pulsen ökar ju närmare den kommer, bara några meter kvar nu och hals över huvud, hoppar den rakt upp i knäet! Cocktaillklänningen som redan har spår av utspillt kaffe täcks nu även med leriga hundassar och i mitt chockade ansikte placeras ett flertal blöta pussar, innan den, som på beställning, tar ett ordentligt skutt över axeln och bak till baksätet. Där sitter den nu och fullkomligt stirrar på mig i backspegl. Andningen är häftig, tungan vittnar om stress och blicken utstrålar någon slags tacksamhet.

Så vad sjutton gör jag nu? Känner mig smått generad när jag ringer nödnumret men knappar ändå in 112 och förklarar snabbt att det inte handlar om en nödsituation utan helt enkelt om en bortsprungen hund. De har dessvärre inte fått in någon anmälan och undrar om jag har möjlighet att ta med den hem över natten. Sagt och gjort. Jag och min nyfunna vän styr kosan mot Äppelbo. Trots att det är mitt i natten så väljer jag att ringa en kompis som känner många jägare i trakten. Jorå, han vet en kille som har en jämthund som bor just där jag hittade honom skällandes mitt på vägen. Han ringde ägaren och bingo. Det blev ett kärt återseende trots att hunden bara varit borta i några timmar och själv kändes det ärligt talat lite tomt att bli av med min fyrfotade charmknutte.

Det här var inte första gången jag tagit upp en hund längs vägen. För några år sedan, på väg hem från Stockholm, kom en basethane kryssandes mellan bilarna och för att för att få in honom i bilen var jag tvungen att lägga mig raklång med hakan på asfalten och yla. Vet inte vem som tyckte jag var mest knäpp? Trafikanterna eller hunden i fråga men även denna historia slutade lyckligt. Dessa två insatser har berikat mitt liv och jag får ett leende på läpparna varje gång jag tänker tillbaka. Jag hade chansen att göra en insats och jag tog den.

Ofta förbannar jag djurtransporter eller gråter medlidande när jag ser en dokumentär för att nästa dag lägga tankarna på annat. Jag vill hylla alla er som inte gör som jag. Alla ni eldsjälur därute som, dagligen, engagerar er. Ni som driver organisationer, föreningar, djurhem, adopterar, gör insamlingar och så vidare. Ni som kämpar för att djur som far illa ska få ett drägligare liv. Ni som inte bara ser problemen utan faktiskt gör något åt dem. Jag har förmånen att känna någgra av er. Keep up the good work! Det ni gör är helt jänkla fantastiskt! ✕

Foto: Carl-Johan Söder/SVT

Sofia Rågenklint
Programledare, Djursjukhuset i SVT

"Dessa två insatser har berikat mitt liv och jag får ett leende på läpparna varje gång jag tänker tillbaka."

Djurskyddet Sverige där du bor!

Djurskyddet Sverige är ett riksförbund med 61 lokalföreningar över hela landet.

BLEKINGE LÄN

Djurskyddet Karlshamn

Telefon: 0702-65 00 46
djurskyddetkarlshamn@telia.com

Djurskyddet Ronneby

djurskyddetronneby@hotmail.com

DALARNAS LÄN

Djurskyddet Dalarna (Rättvik)

Telefon: 0736-73 77 00
i.fyr@telia.com

GOTLANDS LÄN

Djurskyddet Gotland (Visby)

Telefon: 0498-21 65 30
anita.keinonen@telia.com

GÄVLEBORGS LÄN

Djurskyddet Bill & Bull Söderhamm

Telefon: 0702-22 31 02
info@djurskyddetbillochbull.se

Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker

Telefon: 0278-331 90
djurskydd_bollnas@hotmail.com

Djurskyddet Norra Hälsingland (Bjuråker)

Telefon: 0702-22 31 02
mallan.dragsved@hotmail.com

HALLANDS LÄN

Djurskyddet Norra Halland (Kungsbacka)

Telefon: 0340-65 50 75
sylva71@hotmail.com

Djurskyddet Kattfotens Katthem i Halmstad

Telefon: 0739-07 40 01
kattfoten@kattfoten.se

Halmstadortens Djurskyddsförening

Telefon: 0346-530 68
tomas.erge@telia.com

JÄMTLANDS LÄN

Djurskyddet Jämtlands Län (Östersund)

Telefon: 063-51 33 55
nra.eriksson@telia.com

JÖNKÖPINGS LÄN

Djurskyddet Eksjö

Telefon: 0381-320 40
wst@eksjo.se

KALMAR LÄN

Djurskyddet Kalmar

Telefon: 0480-219 74
djurskyddet.kalmar@netatonce.net

Djurskyddet Oskarshamn

Telefon: 0491-188 15
kontakt_med@katthemmetioskarshamn.se

Djurskyddet Västervik

Telefon: 0490 - 305 18
djurskyddetvastervik@telia.com

KRONOBERGS LÄN

Djurskyddet Kronoberg (Växjö)

Telefon: 0470-77 15 29
info@djurskyddetkronoberg.se

NORRBOTTENS LÄN

Djurskyddet Norrbotten (Luleå)

Telefon: 0730-32 21 82
jenny.lindback@hotmail.com

SKÅNE LÄN

Djurskyddet Helsingborg

Telefon: 0700-31 53 47
inger.dahl@telia.com

Djurskyddet Kullabygden (Höganäs)

Telefon: 0702-46 80 42
djurskyddet.hoganas@telia.com

Djurskyddet Landskrona

Telefon: 0738-04 96 44
djurskyddetlandskrona@hotmail.com

Djurskyddet Malmö

Telefon: 0703-11 24 40
info@djurskyddetmalmo.se

Djurskyddet Nordostskåne

Telefon: 0708-11 28 16
nordostskane@djurskyddet.se

Djurskyddet Skånekatten

Telefon: 0707-66 43 46
info@skanekatten.se

Djurskyddet Ängelholm-Bjäre

Telefon: 0431-45 40 40
michael.jander@ektv.nu

Stiftelsen Lunds Djurskyddsfond

Telefon: 046-32 05 00
stiftelsen.lunds.djurskyddsfond@hotmail.se

STOCKHOLMS LÄN

Djurskyddet DOSO

Telefon: 08-765 66 23

Djurskyddet Stockholms Kattkastningsgrupp

info@stockholmskattkastningsgrupp.se

Djurvännernas förening i Stockholm

Telefon: 08-755 68 46
lennart.garmer@swipnet.se

Hundfrämjandet (Tumba)

Telefon: 08-531 883 48
hundframjandet@hotmail.com

Djurskyddet Kattvärdet Haninge

Telefon: 08-776 16 80
info@kattvarnet.nu

SÖDERMANLANDS LÄN

Djurskyddet Eskilstuna

Telefon: 0704-67 03 36
ordforande@djurskyddet-eskilstuna.se

Djurskyddet Mariefred

Telefon: 070 777 19 54
djureva@hotmail.com

Djurskyddet Nyköping

Telefon: 0155-21 76 32
annita.wirebratt@compaqnet.se

Djurskyddet Strängnäs

Telefon: 070-880 54 42
strangnasdjurskydd@live.se

UPPSALA LÄN

Djurskyddet Hitta Katten Enköping

Telefon: 0171-44 19 60
kansliet@hittakatten.com

Djurskyddet Uppsala Län

Telefon: 0708-56 64 23
stefan_hamnstedt@hotmail.com

VÄRMLANDS LÄN

Djurskyddet Filipstad

Telefon: 0735-13 84 98
djurskyddetfilipstad@hotmail.se

Djurskyddet Karlstad

Telefon: 054-53 47 06
kontakt@djurskyddetkarlstad.se

Djurskyddet Kristinehamn

Telefon: 0550-151 55
djurhemmet@djurskyddetkristinehamn.se

Djurskyddet Säffle-Åmål

Telefon: 0705-8 38 145
djurskyddetsaffleamal@hotmail.se

Djurskyddet Westra Wermland (Arvika)

Telefon: 0722-33 38 10, 0722-33 38 20
djurskyddetwestrawermland@gmail.com

Djurskyddet Sunne

Telefon: 0725-30 73 77
sunne@djurskyddet.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Djurskyddet Skellefteå

Telefon: 0702-70 03 92
djurskyddetskelleftea@gmail.com

Djurskyddet Västerbotten (Umeå)

Telefon: 0706-47 34 20
info@djurskyddet.umea.com

Djurskyddet Åsele Katthem Kurrlyan

Telefon: 0941-109 87
aselekurrlyan@hotmail.com

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Djurskyddet Härnösand

Telefon: 0611-128 17
m_elmroth@hotmail.com

Djurskyddet Katthjälpen Sundsvall

Telefon: 0730-44 60 66
info@katthjalpen.se

Djurskyddet Sundsvall

Telefon: 060-56 78 50
djurskydds@hotmail.com

Djurskyddet Ådalen (Sollefteå)

Telefon: 0620-242 67
djurskyddetadalen@hotmail.com

Djurskyddet Örnsköldsvik

Telefon: 0660-25 02 77
oviks_djurskydd@hotmail.com

VÄSTMANLANDS LÄN

Djurskyddet Köping Kattvännerna

Telefon: 0221-289 12
djurskyddet.koping@hotmail.com

Djurskyddet Västerås Huskatten

Telefon: 021-18 95 98
info@huskatten.com

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Djurskyddet Bohuslän

Telefon: 0761-17 77 81
info@djurskyddetbohuslan.se

Djurskyddet Göteborg

Telefon: 031-88 88 80
goteborgs.djurskyddsforening@telia.com

Djurskyddet Skaraborg (Töreboda)

Telefon: 0739-24 26 72
skaraborg@djurskyddet.se

Djurskyddet Skövde katthem

Telefon: 0737-03 70 31
skovdekatthem@hotmail.com

Djurskyddet Uddevalla

Telefon: 0522-51 17 08

ÖREBRO LÄN

Djurskyddet Örebro

Telefon: 070-623 83 38
goran915@telia.com

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Djurskyddet Fiahemmet i Norrköping

Telefon: 011-31 14 99
fiahemmet@hotmail.com

Djurskyddet Mjölby

Telefon: 0142-36 11 02
djurskyddetmjolby@gmail.com

Linköpings Djurskyddsförening

Telefon: 013-501 65
djurskydd@linkopingsdjurskydd.se

AGERA NU!

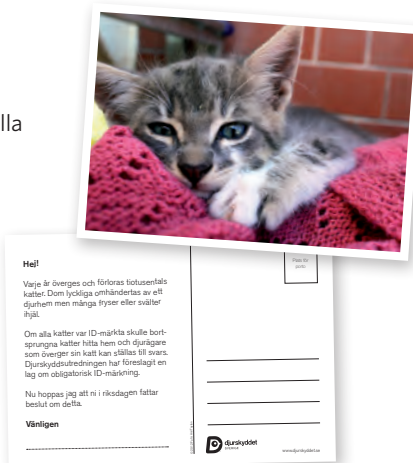
I förslaget till ny djurskyddslag föreslås att ID-märkning och registrering av katter ska bli obligatoriskt. Djurskyddet Sverige har jobbat länge för den här frågan och hoppas nu att förslaget ska röstas igenom.

Hjälp oss att påverka makthavarna genom att skicka vårt kattvykort till riksdagsledamöterna. På baksidan av vykortet finns en förtryckt text som uppmanar riksdagen att fatta beslut om detta.

GÖR SÅ HÄR:

1. Beställ vykortet på www.djurskyddet.se eller genom att kontakta vår medlemsservice på info@djurskyddet.se eller 08-673 35 11.
2. Skriv under kortet med ditt namn.
3. På vår hemsida finns en länk till riksdagens hemsida där du hittar namn och adress till alla ledamöter.
4. Skriv adressen, sätt på ett frimärke och lägg kortet på brevlådan.

Skicka gärna fler vykort och tipsa dina vänner om att göra detsamma!

Linda Maria Vonstad
Förbundsstyrelseledamot
lindamaria.vonstad@djurskyddet.se

SISTA ORDET

Lär barn hur vi skyddar levande varelser!

■ **Sommaren är över** för denna gång - härliga bad från klipporna på västkusten och mysig hjortronplockning på myrarna i norrlands inland. Med djurskyddsögonen på ser dock sommaren helt annorlunda ut:

Vuxna som visar barnen hur man fiskar krabbor för att sedan låta krabborna tävla på bryggan och strax innan man går hem låta bryggkanten vara målgång för dagens sista race för ett fall på drygt 1,7 meter ned i vattnet där stenarna lurar direkt under ytan. Jaja, tänker du, vem har väl inte fångat krabbor som barn?

Andra vuxna som lär barnen hur man bekämpar lämlar och andra gnagare genom att kasta sten på dem?! Eller sätter barnet på pass på farstukvisten med luftgeväret – barn som inte är tillräckligt gamla för att få hantera vapen. Ja, säger du kanske, men det är ju så många lämlar?

Eller det faktum att skolan anordnar sommarläger för barn i årskurs 3-9 och som en del av lägret lär ut djurskyddsmässigt mycket tveksamma jaktmetoder? Lägret inleds med kurs i hur man fångar mård och fortsätter med kurs i hur man snarar ripa och räv! Dessa metoder kräver enligt dagens lagstiftning tyvärr inte ens jägarexamen.

Kurserna hade säkert ett vällovligt syfte men när barnen sedan praktiserar denna nyvunna kunskap så har de såklart inte rätt att bära vapen och kan då heller inte själva avliva eventuella byten som fållan eller snaran ger.

Är det såhär vi vill ha det? Borde vi inte istället lära barnen om hur vi skyddar levande varelser och tar hand om våra naturresurser?

Min sommar bestod förresten också av ett besök hos familjen i Norge och jag blir så glad varje gång jag hör min morbror, yrkesfiskaren, instruera nya och unga fiskare vikten av att först bedöva fisken med ett rejält slag mot huvudet innan den kan strupskäras – ett litet steg för morbror och ett stort steg för framtidens barn och djur. ✕

NÄSTA NUMMER

KOMMER 3 DECEMBER

TEMA

Avel

LÄS FLER NYHETER PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

Viacutan® Plus

– för glänsande päls och frisk hud

Be din veterinär
om mer
information
eller läs mer på
www.bivet.nu/se

Viacutan® Plus har den rätta balanserade sammansättningen som ger huden näring och som ger hunden eller katten en skinande päls.

I **Viacutan® Plus** kombineras essentiella omega-3 fettsyror från fisk med omega-6 fettsyror från gurkört. Dessutom innehåller **Viacutan® Plus** naturliga antioxidanter i form av extrakt från gurkmeja och grönt te.

Viacutan® Plus kan dessutom fungera understödjande vid hudproblem.

SMARTPHONE

SCANNA KODEN
OCH LÄS MER OM
VIACUTAN

 natural care by
Boehringer Ingelheim

